DIRVA

THE FIELD

Nr. 33
Rugpiūčio-Aug. 16, 1956
Cleveland, Ohio

Stipriai plaka Lietuvai Amerikos lietuvių širdys

LIETUVOS DIPLOMATIJOS ŠEFO STASIO LOZORAIČIO ATSISVEIKINIMO ŽODIS

Grįždamas iš Jungtinių Amerikos Valstybių į Romą, šiuo atsisveikinu su Amerikos lietuvių visuomene.

Važiavau čia pasiryžęs sueiti į kontaktą su kiek galima daugiau lietuvių, nežiūrėdamas jų partinės ar srovinės priklausomybės. Savo viešose kalbose esu pakartotinai pabrėžęs, kad tiek dėl pareigų, kurias man yra pavedusi paskutinė Lietuvos Vyriausybė, tiek dėl mano politinės koncepcijos, visos partijos, srovės ar organizacijos, siekiančios Lietuvos išvadavimo iš sovietų okupacijos, yra man lygios ir kiekvieno lietuvio įnašas į Lietuvos laisvės bylą yra brangintinas. Iš tokio mano nusistatymo ir Lietuvos inetresų supratimo išeina mano nuolatinės pastangos prisidėti prie sudarymo tokių moralinių sąlygų užsienio lietuvių tarpe, kurios yra reikalingos vieningam, plačiausius visuomenės sluoksnius jungiančiam, Lietuvos darbui dirbti.

Aš vyliuosi, jog šis mano nusistatymas rado palankų atbalsį Amerikos lietuvių visuomenėje. Dešimtys visuomenės ir politinių organizacijų suėjo su manim į kontaktą. Daug jų pakvietė mane pasikeisti nuomonėmis Lietuvos reikalais. Tūkstančiai žmonių — New Yorke, Washingtone, Clevelande, Chicagoje, Detroite, Toronte — nuoširdžiai ištiesė man ranką. Jiems visiems, atskiriems asmenims ir organizacijų atstovams, visiems, kas prisidėjo prie šios mano kelionės suorganizavimo ir pasisekimo, kas pareiškė man pritarimą arba kad ir tik lojaliai išklausė mano nuomonę, — dėkoju iš širdies gilumos.

Mano atskira, ypatinga padėka skiriama mūsų puikiam patriotiniam jaunimui, kurio gausius atstovus aš esu čia sutikęs. To jaunimo platesnis dalyvavimas mūsų viešuose dalykuose yra būtinas, nes visuomenė yra gyvas organizmas, kurs neprivalo senti, o jį išlaikyti gyvingą tegalima ta sąlyga, jei pastoviai papildomas naujomis, jaunomis pajėgomis, širdimis ir galvomis.

Spausdamas tūkstančius ištiestų man rankų, aš dar kartą iš arti pajutau kaip stipriai plaka Lietuvai Amerikos lietuvių širdys, kaip giliai jos atjaučia Lietuvos likimą, kaip karštai jos trokšta mūsų krašto išvadavimo iš sovietų priespaudos ir okupacijos. Lietuva gali pasitikėti užsienio lietuviais. Ji yra mūsų pasaulio centras, jos laimė, tai yra, nepriklausomybė yra mūsų gyvenimo prasmė. Mūsų tauta krašte yra gyva. Nežiūrint sunkių žaizdų, kurių yra jai padariusi barbariška sovietų priespauda, nežiūrint svetimos priespaudos, tauta savo moraline rezistencija apsaugoja savo vaikus nuo priešo įtakos ir ruošia savo vaikus tam momentui, kada ji, nusikračiusi svetimo jungo, vėl galės pati tvarkyti savo gyvenimą savo nepriklausomoje valstybėje.

Tautos interesai tesujungia mus visus, užsienio lietuvius, į brolišką bendruomenę, kurioje gerbiama kiekviena dora nuomonė ir kurioje politinių, socialinių ar kitokių pažiūrų įvairumas praturtina mus dvasiniai ir padaro našesnį mūsų bendrą darbą Lietuvos gerovei.

Savo kelionėje aš esu turėjęs dažnų progų susitikti su Amerikos valdžios, politikos ir spaudos žmonėmis. Man yra dėkinga pareiga iškelti čia tą nepaprastai svarbų mums faktą, kad tiek Jungtinių Valstybių Vyriausybė, tiek viešoji opinija į teisingą Lietuvos laisvės bylą žiūri nepakeičiamu palankumu.

Viešėdamas šiame didžiame krašte, kuris savo nepaprastą materialinę galybę panaudoja eidamas moralės ir demokratijos dėsniais, aš dar kartą įsitikinau dviem dalykais. Viena, kad lietuvių tauta, kaip ir kitos sovietų pavergtos tautos, nėra čia užmirštos ir, antra, kad žmonijos likimą — taigi ir Lietuvos ateitį — spręs ir nustatys ne Sovietų Sąjunga, bet civilizuotasis pasaulis.

Tai sakydamas ir pakartodamas bendrą visų lietuvių įsitikinimą, kad Lietuvos nepriklausomybė privalo būti ir bus atstatyta, aš labai širdingai sveikinu visus — senus ir naujus — Amerikos lietuvius.

New York, N. Y.
1956 m. rugpiūčio 11 d.

Kad ir ne po tėviškės dangum, kad ir svetimoj žemėj, bet drauge susirinkę stovyklauti, tvirčiau atsiremiam į lietuviškus reikalus ir gilesniu ilgesiu prisimenam savąją tėvynę.

VLIKo ir Nonio pareiškimų skirtumai

Atsiradus papildomiems dokumentams **Lietuvos pasų Italijos vyriausybės pripažinimo reikalu,** norime savo skaitytojus supažindinti su tais dokumentais ir su išvadomis, kurias padarė ir ispute "Draugas" ir "Naujienos".

Vliko pareiškimas toks: "Vliko Vykdomoji Taryba praneša, kad per jos įgaliotą PLB Italijos krašto valdybos pirmininką kun. V. Mincevičių 1956 metų balandžio 11 d. gautas Italijos Užsienio Reikalų Ministerijos su ministerio Alberto Nonis parašu pranešimas, jog Italijos vyriausybė Lietuvos Respublikos užsienio pasus pripažįsta lygiai, kaip ir kitų kraštų užsienio pasus, kelionės ir asmens tapatybės įrodomaisiais dokumentais. Ateityje mūsų pasai bus vizuojami be preventyvaus atsiklausimo norint įvažiuoti į Italiją ar iš jos išvažiuoti. Vykdomoji Taryba."

O Italijos Užsienio Reikalų Ministerijos valdininko Alberto Nonis pranešimas Lietuvių Bendruomenės pirm. kun. V. Mincevičiui buvo toks: "Pone Pirmininke, ryšium su Tamstos šių metų vasario 2 d. pro-memoria, man yra malonu pranešti Tamstai, kad ši Ministerija, imdama dėmesin tai, ką Tamsta esi išdėstęs, autorizavo Diplomatines ir Konsularines Atstovybes užsieniuose suteikti tiesiogiai, taigi be preventyvaus Ministerijos autorizavimo, įvažiavimo ir apsistojimo Italijoj vizas lietuviams, turintiems lietuvišką galiojantį pasą ir gyvenamojo krašto vizą sugrįžimui . . . Alberto Nonis".

Kaip matote, Vliko pranešimo pirmos dalies, apie Lietuvos pasų pripažinimą, Italijos Vyriausybės pranešime visai nėra, nes tas reikalas Lietuvos diplomatų buvo sutvarkytas tuoj po karo.

Šitą svarbų ir esminį reikalą "Draugo" ir "Naujienų" redaktoriai **priskyrė Vlikui ir Vliką už tai labai išgyrė, o Diplomatijos Šefą Lozoraitį ir kitus Lietuvos diplomatus, bei tuos, kurie realiai reikalą aiškino, išniekino, išbarė ir net išjuokė.**

"Naujienų" Grigaitis savo liguistu inirtimu prieš Lietuvos diplomatus, priskyręs jų ir Italijos vyriausybės žygius Vlikui, priėjo šios išvados: "Tai reikšmingas laimėjimas Lietuvos išlaisvinimo byloje".

Tas tiesa, tik jis ne dabar laimėtas ir ne to laimėtas, kam jis dabar Grigaičio skiriamas. Toliau, Grigaitis rašo: "Reikšmingas netik praktišku požiūriu, nes Lietuvos piliečiai dabar galės gauti dokumentus (juos gauna nuo senai — žiūr. konsulo Dr. P. Daužvardžio laišką "Naujienose" ir Lietuvos Pasiuntinybės prie Šv. Sosto pranešimą šiame straipsnyje) norėdami įvažiuoti į Italiją arba iš jos išvažiuoti, bet dar didesnė šio pasų sutvarkymų reikšmė yra politinė. Nes, pripažindama nepriklaus o m o s Lietuvos Respublikos užsienių pasus, Italijos vyriausybė tuo pačiu oficialiai pripažino Lietuvos nepriklausomybę 'de facto' (t. y., kaip faktą). Nuo to jau nepertoli iki nepriklausomybės pripažinimo 'de jure' (pilno, teisinio)."

Čia Grigaičio "autoritetingumas" parodytas ne tik dokumentų atžviligu, bet ir politine-teisine prasme. Jis sako, kad Italijos vyriausybė, pripažindama Lietuvos pasus "tuo pačiu oficialiai pripažino Lietuvos nepriklausomybę de facto. Nuo to jau nepertoli iki pripažinimo de jure". Gi faktas yra kaip tik kitoks: Italijos vyriausybė pripažįsta Lietuvą de jure, de facto esančią sovietų okupuotą. Tokios pat politikos laikosi ir kai kurios kitos Europos ir net Pietų Amerikos valstybės, pvz., Argentina.

Italijos nusistatymo reikalu štai keletas grynų faktų:

"Ryšium su spaudoje pasirodžiusiomis žiniomis, kad Italijos vyriausybė yra paskutiniuoju metu pakeitusi savo nusistatymą Lietuvos užsienio pasų pripažinimo ir vizavimo reikalu, **Lietuvos Pasiuntinbė prie Šv. Sosto praneša:** Italijos vyriausybės pažiūra į Lietuvos okupaciją ir Lietuvos pilietybės bei užsienio pasų klausimą nėra pasikeitusi nuo 1948 m. Italija nėra pripažinusi "de jure" Lietuvos okupacijos, tačiau esamomis aplinkybėmis ji skaitosi su faktinaja padėtimi Baltijos kraštuose. Atitinkamos itališkos įstaigos todėl vizuoja Lietuvos užsienio pasus prisilaikydamos specialių, tuos pasus liečiančių, taisyklių." — (Tik šitos taisyklės ir yra pakeistos aukščiau pacituotu raštu. Jomis duota daugiau teisių konsulatams — dabar konsulatai galės duoti Lietuvos piliečiams vizas be atsiklausimo Ministerijos. Pasų pripažinimas jomis visai nepaliestas: koks jis buvo 1948 m., toks yra ir dabar). "Dirva", spalio 1, 1953.

Prieš keletą metų, švenčiant Lietuvos Nepriklaus o m y b ė s šventę Romoje, kalbėjo Italijos Užsienių Reikalų Viceministeris F. M. Dominedo. Savo kalboje jis pareiškė, kad **"Italija nepripažįsta Lietuvos prijungimo prie Sovietų Rusijos".** Baigdamas kalbą, jis pabrėžė: "Niekas negali pasakyti, kaip ir kada ateis išsilaisvinimas, tačiau yra tikra, kad jis ateis". Komunistai už tai jį puolė ir tvirtino, kad Lietuva yra Sovietų Sąjungos dalis, lygiai taip pat, kaip Veneta yra Italijos dalis. Į tai Viceministeris Dominedo atsiliepė raštu, ir, tarpe kito ko, pasakė: "Demokratinė Italija nėra formaliai (reiškia, juridiniai) pripažinusi tarptautinio fakto, kuriuo Lietuva buvo įjungta į S.S.S.R. 1940 m."

Manome, kad daugiau šiuo reikalu įrodymų ir komentarų nereikia. **Kas čia pasakyta, aiškiai rodo, kas ir kaip dirba, ir kas ir kaip su faktais skaitosi ir kaip visuomenę informuoja.**

Maskva ir toliau kontroliuos komunistų partijas

Esančių už sovietinių ribų komunistinių partijų vadų tariamoji sukeltoji audra prieš Sov. Sąjungą, Vakarų spaudoje iššaukė gyvą reakciją. Visi skelbiantieji apie didelius Sov. Sąjungos politikoje pasikeitimus ir su Maskva suartėjimo šalininkai buvo pilni džiaugsmo ir entuziazmo. Tie bailieji kapituliantai "taikos bet kokia kaina" šalininkai yra atsakomingi ne tik už tuos šimtus milionų žmonių esančių komunistų belaisvėje, bet ir už jų pačių tautų ir valstybių pergyvenamus sunkumus, nes skelbė apie komunistinių partijų "išsilaisvinimą" iš Maskvos kontrolės. Su nayviu užsispirimu tvirtino, kad Chruščevas ir jo bendrininkai jau įėjo į "demokratizacijos ir liberalizacijos" kelią. Vakarai turi daryti išvadas — paduoti jiems rankas ir pradėti taikoje bendradarbiauti . . .

Neilgai trukus, tas saldžias svajones jiems nutraukė pati Maskva. Paeiliui, su tvirčiausiu Togliatti, visus partijų vadus Chruščevas išsišaukė Maskvon, po to komunistinėje spaudoje pasirodė pranešimai, kad užsienių partijų vadai pilnai priėmė Maskvos nutarimus solidarizuojant su Sov. Sąjungos centraliniu kom. partijos komitetu.

Plačiausiai išrėklam u o t o j i "audra" pasirodė jau ne tik audra stiklinėje vandens, bet kaip mes [illegible]nksto žinojome, tai buvo paprasčiausias bolševikų manevras. Visa toji afera, dėl išrėklamavimo, buvo reikalinga Maskvai, kad palengvinus savajai diplomatinei ofenzyvai prieš Vakarus tarptautinėje arenoje ir kad pataisius sukompromituotų komunistų partijų situaciją.

Keletą dienų prieš Tito atvykimą į Maskvą, kuris 1948 m. metė pirštinę Stalinui, Maskva paskelbė komunikatą apie pokarinio tarptautinio Kominformo išformavimą, tikslu patraukti Tito savo pusėn. Prisimename, kad lygiai taip pat pasielgė Stalinas 1943 metais J. A. Valstybių ir D. Britanijos adresais. Dar karui tebeeinant Vakarai greit įsitikino Kominformo paleidimo bereikšmingumu, nes nereikėjo ir ilgai laukti, kol toji slaptoji organizacija visur išvystė energingaiusią šnipinėjimo veiklą.

Turbūt neilgai reikės laukti, kol vieton Kominformo atsiras, o gal jau ir yra, kitas organas. Juk tam tikslui bolševikų vadų ir vakarinių agentų ir buvo daromos kelionės.

Neaiški Tito laikysena verčia bolševikus kaikuriuos planus paskubinti, o kitus atidėti vėlesniam laikui. Nežiūrint ir toli sie-

(Perkelta į 5 psl.)

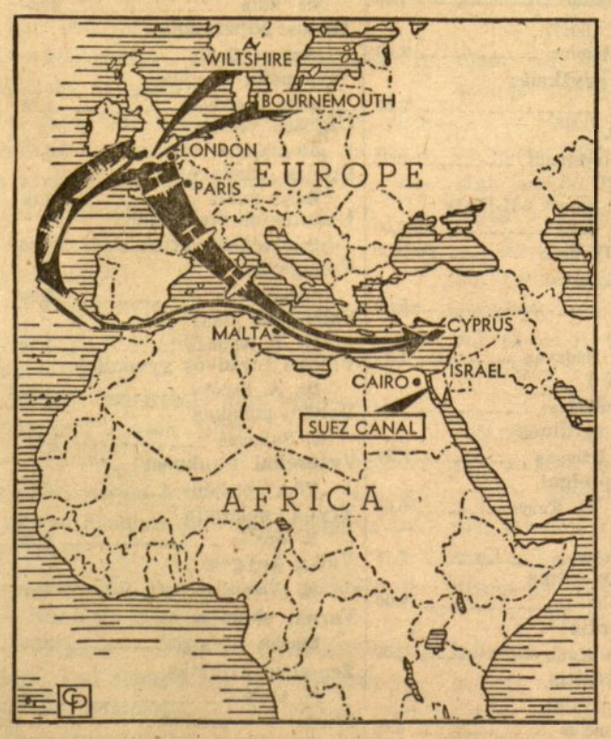

Kelias, kuriuo Anglija į Sueso kanalo erdvę laivais ir lėktuvais permeta didelius kariuomenės dalinius. Kariuomenė telkiama Kipro saloje.

VISAM PASAULY

• **Egiptas pranešė,** kad Londone sušauktoj Sueso kanalo bendrovės nusavinimo konferencijoj, nedalyvaus. Beveik tuo pačiu laiku Maskva paprašė, kad konferencijos vieta, laikas ir kviečiamųjų valstybių skaičius būtų pakeista.

• **Devynių arabų valstybių pareiškimas,** kad agresija prieš Egiptą bus laikoma agresija ir prieš jas, labai blogai nuteikė anglus.

• **Demokratų suvažiavime, Chicagoje,** kur bus išrinktas kandidatas į prezidentus, dalyvauja virš 20,000 dalyvių. Atstovų teises turi 2,477 asmenys. Jie ir išrinks kandidatą.

• **Japonijoj susektas planuotas pasikesinimas** prieš Amerikos ambasadą. Suimti trys asmenys.

• **Columbijoj įvykusiam** dinamito sprogime žuvo virš 2000 žmonių. Taip pat sugriauta ir apgadyta apie 2000 namų. Sprogimas įvyko Cali mieste, pačiam centre, iš ten stovėjusių sunkvežimių su pervežamu dinamitu. Nors oficialiai skelbiama, kad tai politinis sabotažas, bet tikrenybėj manoma, kad būta apsileidimo ir neatsargumo. Kada įvyko sprogimas gatvėj žmonės linksminosi švęsdami tautinę šventę.

• **Sirija aktyviau pradėjo siekti federacijas su Egiptu.** Vienok šias dvi valstybes skiria Izraelis. Izraeliui šis arabiškų valstybių planas kelia naujų rūpesčių, nes tada dar labiau padidėtų spaudimas į Izraelį, kada Sirija ir Egiptas turėtų bendras sienas.

• **Prie Bahama salų siaučiąs uraganas** suka link Palm Beach ir Floridos gyventojams sudaro nemažus pavojus. Jo greitis 16-18 mylių per valandą.

Sueso kanalo bendrovės vadovybėje ligšiol buvo 32 direktoriai. Tik vienas jų tarpe — S. P. Tuch buvo amerikietis, anksčiau buvęs diplomatinėj tarnyboj.

DIRVA

THE FIELD

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.
Telephone: HEnderson 1-6344.
Issued in Cleveland every Thursday.
Editor: Balys Gaidžiūnas.
Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.
Subscription per year in advance: in the United States — $5.00 in Canada — $5.50, elsewhere — $6.50.
Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.
Telefonas: HEnderson 1-6344.
Išeina Clevelande kas ketvirtadienį.
Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.
Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą.
Prenumerata metams iš anksto Jungt. Amerikos Valstybėse $5.00 Kanadoje — $5.50, kitur — $6.50.
Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

●

Maskva išleido naują knygą "STSR Nationalinė Ekonomija", kuri mums tiek įdomi, kad joje yra kai kurių davinių ir apie Lietuvą. Ar tie daviniai tikri, ar jie paskelbti tik užsieniui — vargu įmanoma tiksliai atsakyti.

Kad Maskva jau senai praktikuoja apie tą patį reikalą dvejopus leidinius, yra tekę įsitikinti ir šių eilučių autoriui. Pirmajam Lietuvos bolševikmety, 1941 m. pradžioje man teko gauti iš vieno komunistinio pareigūno slaptą statistinį leidinį, kuriame buvo pasakyta teisybė, kaip nusmuko Lietuvos ūkis. Gi tuo tarpu oficialiai buvo skelbiama nepaprastai augąs gerbūvis, atneštas Stalino saulės ir jo spindulių — komunistinių pareigūnų.

Čia minima knyga greičiausia išleista viešumai, atseit, jos daviniais vargu ar įmanoma tvirtai pasiremti. Greičiausia, ji pritaikyta kokiam nors specialiam tikslui, — kurio dar dabar ir neįmanoma numatyti.

Toje knygoje dabartinis 1956 m. Lietuvos gyventojų skaičius atžymėtas 2,700,000. Tuo tarpu gyventojų Lietuvoje 1940 metais buvo virš 2,900,000. Atseit, oficialiais apvaliais skaičiais skaičiuojant, dabar Lietuvoje, su Klaipėdos kraštu ir kiek pataisytais Lietuvos rubežiais rytuose, yra 200,000 gyventojų mažiau. Tikrenybėje, tai ne 200,000 mažiau, bet gal 500,000 ar net 750,000.

Kodėl mes taip teigiam? O taip teigiam todėl, kad dabar Lietuvos didžiuosiuose miestuose pusę gyventojų skaičiaus sudaro rusai. Sakysim, Kaune yra apie 65,000 rusų, Vilniuje apie 105,000, Klaipėdoje ir Šiauliuose po 20,000 rusų. Taigi jau vien iš šių skaičių susidaro virš 200,000 rusų. O kur kiti miestai, miesteliai ir kaimai, kur rusų kariuomenės kareivinių rajonai? Taigi virš 500,000 rusų labai nesunkiai susidarys. O kai toks skaičius susidaro, tai be tų rusų, dabar Lietuvoje gyventojų skaičius būtų jau ne 2,700,000, bet 2,200,000.

Kur gi tie gyventojai dingo, ar karų aplinkybėse jų tiek daug buvo iššudyta? Negalima nuneigti, kad karų aplinkybėse nebuvo didelių nuostolių, bet gi neužmirškit, kad nuo 1940 metų buvo ir gyventojų prieauglis. Žiūrėkit, patys vokiečiai yra labiausiai žmonėmis nukentėję, gi jų gyventojų prieauglis per tuos keliolika metų vėl pasipildė ir pasiekė anksčiau turėtą ribą. Atseit, ir Lietuvoje tas buvęs nuostolis, natūraliu gyventojų prieauglių, turėjo būti išlygintas. O tuo tarpu pačių rusų skelbiami skaičiai visiškai ką kitą skelbia.

Tat kur gi dingo tie mūsų broliai lietuviai, jei tikras anksčiau buvusių Lietuvos gyventojų skaičius, yra nusmukęs iki 22,000,000? Atsakyti labai nesunku. Imkit, kad ir Amerikoj gyvenančius lietuvius? Kuris iš jų dabar neturi žinių apie Sibiro plotuose prievarta apgyvendintus savuosius? Kuris iš ten nesulaukia pagalbos šauksmo, nevilties skundo, ilgesio persunktos žinios.

Ir šių eilučių autoriaus Lietuvoje buvo likusios trijų seserų ir dviejų brolių ūkininkų šeimos. Jų visų Lietuvoje nėra, jos atsiliepia iš vergijos Sibire. O kiek tokių yra ir dar kiek tokių bus?

Lietuviui Lietuvoje vietos nedaug beliko. Jei taip rusai smaugs lietuvį, dar po kelių metų tie skaičiai bus dar liūdnesni. Ir rusai tokios padėties labai planingai siekia. Iš Lietuvos lietuviai visokiausiais planais išsiunčiami Rusijos gilumon, o į Lietuvą siunčiami tokie Rusijos gyventojai, kurie daugiau gali būti ištikimi komunizmo religijai ir vergijos gyvenimui.

LIETUVIŲ BUV. POLITINIŲ KALINIŲ SĄJUNGOS NAUJA VADOVYBĖ

Sąjungos Valdybos sudarytoji Komisija naujai Sąjungos Valdybai, Revizijos Komisijai ir Garbės Teismui korespondenciniais rinkimais išrinkdinti savo darbą baigė. Rugpiūčio 6 d. posėdyje, patikrinusi rinkimų rezultatus, komisija rado:

iš 138 Sąjungos narių rinkimuose dalyvavo 95 nariai.

Balsų dauguma į Sąjungos Valdybą išrinkti kun. V. Pikturna, A. Starkus, V. Rastenis, V. Sidzikauskas ir J. Šlepetys; į Revizijos Komisiją — A. Damušis, B. Gaidžiūnas ir L. Leknickas; į Garbės Teismą — teisėjais V. Blažys, J. Narakas ir J. Pajaujis ir teisėjų antrininkais P. Dūda ir K. Gumauskas.

Sąjunga apjungia visus lietuvius buv. politinius kalinius: bolševikų ir nacių kalintus.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PRospect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868
Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. office EVerglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203
Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave
Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.
Tik susitarus trečiadieniais.
11-2 p. p. šeštadieniais.

MARGUTIS

yra patį seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiek vieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUČIO metinė prenumerata $3.00.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

KAS ir KUR

• **Min. St. Lozoraitis** su ponia praėjusį šeštadienį išvažiavo atgal į Italiją. Amerikoje išbuvo du mėnesius, turėjo eilę pasitarimų ir aplankė daug lietuvių kolonijų.

• **Lietuvos Diplomatijos Šefo S. Lozoraičio kalba**, pasakyta Amerikos Lietuvių Sąskrydžio banketo metu, atspausdyta Congressional Recorde.

• **Rugpiūčio mėn. 12 d. suėjo 30 metų nuo inž. P. Vileišio** mirties. Inž. P. Vileišis yra išvaręs platų lietuvybės darbo barą ir nusipelnęs didžios lietuvių pagarbos.

• **Amerikoje esą apie 1,000 lietuvaičių seselių**, dirbančių 110 mokyklų. Kaip būtų miela, kad jos visos būtų aktyviai įsijungusios į lietuvybės apaštalavimo darbą. Deja, iš daug kur mes gauname nelabai džiuginančias žinias.

• **Dirvos redakcija** gavo kvietimą iš 4-osios Lietuvių Dienos rengėjų komiteto dalyvauti šventėje, kaip garbės svečiai. Lietuvių dieną įvyksta Windsore, rugsėjo mėn. 1-3 dienomis.

• **Juozas ir Adelė Vilčinskai** iš Clevelando, J. Vilčinskienės paramai atsiuntė $50.00 auką. Širdingai dėkojame.

• **Lenkijoje gyvenanti** Genė Balčikonytė - Luškauskienė, ieško Amerikoje gyvenančių Onos Laurinaitienės ir Vlado Micevičiaus. Pranešti Dirvos redakcijai.

APIE VAIŽGANTĄ

Jau eilė metų kai Kan. Dr. Juozas Tumas-VAIŽGANTAS išsiskyrė iš mūsų tarpo. Kas nežino, kiek Vaižgantas sielojosi dėl Lietuvos laisvės ir jos žmonių gerovės — kultūros ir kitokių reikalų. Jo šviesiai asmenybei prisiminti - pagerbti išleidžiami Jo rinktinių raštų 7 tomai kietuose apdaruose, tekainuos $21, kurie užsisakys iš anksto. Paskirai perkantiems kainuos brangiau.

Žinoma, turbūt visiems, kokia sunki lietuviškos knygos padėtis šiose sąlygose gyvenant. Palengvinsite leidėjui nustatyti skaičių užsisakydami iš anksto. Pinigus sumokėsite kai knygas gausite (iš anksto mokėti neprašoma). Siųskite užsakymus šiuo adresu:

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill.

ATKARPA

Prašau įrašyti mane į Vaižganto Rinktinių Raštų prenumeratorių skaičių: .....

.....
(Pavardė, vardas)

.....
Nr. Gatvė

.....
(Miestas)

.....
(Parašas)
(34)

Usisakykit KARĮ nedelsdami (metams tik $5.00), arba prašykit vieną egzempliorių nemokamai susipažinti, rašykit:

KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

• **Lietuvoje gyvenanti** Verslovienė ieško savo dukters Stasės Verslovaitės, gimusios 1914 m. Pranešti Dirvai.

• **Iš Chicagos mums praneša, kad S. Velbasis** ruošiasi atidaryti ir antrąją baleto studiją Marquette Park rajone. S. Velbasis, gabus baleto mokytojas, Chicagoje turįs gerą pasisekimą.

IŠ SANTARIEČIŲ VEIKLOS...

Š. m. rugpiūčio mėn. 4-5 dd. Waterviet, Mich. įvyko Detroito-Clevelando-Chicagos santariečių iškyla. Vakare įvykusio laužo metu buvo pastatytas rezistencinės literatūros montažas, kurį atliko **D. Juknevičiūtė, V. Kavolis, R. Vaičiekauskas - Vaitys ir N. Bartuškaitė.** Sekmadienį santariečiai buvo vaišinami netoli stovyklavusių Tėvų Jezuitų.

*

Trečiojo visuotinio santariečių suvažiavimo metu bus atvaizduota dviejų metų santarietiškoji veikla — atvaizduota šį sykį paveikslų formoje. Projektu "Santara Vaizduose" rūpinasi **D. Juknevičiūtė, R. Žukaitė, G. Laužikaitė ir R. Mieželis.**

Visi, kurie turi nuotraukų iš pirmųjų dviejų suvažiavimų ar šiaip teigiamų ar neigiamų atsiliepimų apie Santarą, atsiliepimu, t. y. tilpusių lietuviškoje spaudoje, prašomi juos kaip galimai greičiau siųsti kol. D. Juknevičiūtei (gyv. 4536 S. Sacramento Ave., Chicago, Ill.).

Suvažiavimas įvyks š. m. rugsėjo mėn. 6-9 dd. Tabor Farm, Sodus, Mich. vasarvietėje.

*

Rugpiūčio mėn. 7 d. Chicagoje įvyko vietos santariečių ir šviesiečių atstovų pasitarimas galimos Santaros-Šviesos federacijos klausimu. Pasikalbėjime dalyvavo **R. Žukaitė, D. Juknevičiūtė, J. Šmulkštys, V. Kavolis, L. Sabaliūnas, R. Mieželis ir Dr. J. Valaitis.**

*

Pagyvinta Chicagos santariečių vasaros meto veikla bus tęsiama toliau organizuota vietos santariečių išvyka į kol. L. Leonaitytės vasarvietę, Beverly Shores, Ind., rugpiūčio 18-19 savaitgalyje. Išvykstama šeštadienį, 8 val. iš kol. D. Žygaitės namų (4437 S. Artesian).

*

Rugpiūčio mėnesį Santaros filisterių valdyba visiems filisteriams, kurių adresai buvo žinomi, išsiuntinėjo svarbų pranešimą. Studentai santariečiai, įgiję bet kurį akademinį laipsnį, ir kurie pranešimo nebūtų gavę, prašomi kreiptis į filisterių valdybą: V. Kavolis, 4401 So. Talman Ave., Chicago 32, Ill. Visi filisteriai yra prašomi ilgai nedelsiant į pranešimą atsakyti.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERŠIS, dėl apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm negu išmoka už nuostolius

P. J. KERŠIS
628 Engeneer Bldg.
Telef.: MAin 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 252

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Gerb. Redaktoriau,

Norėčiau čia prisiminti Jūsų laikraščio š. m. balandžio 5 d. Vlado Adomavičiaus straipsnį "Operos ir baleto sukaktį prisimenant". Nors ir labai pavėluotai rašau, bet tikiuosi, atleisite tolimai Australijai...

Tame straipsnyje neteisingai yra minima mano pavardė. Ten rašoma: ....Kasselio studija (vad. Liepinio ir Maželio) davė itin stipraus baletinio atžalyno, dalyvavusio ir Coppelijoje, kaip: Z. Baublys, M. Bruneizeris, E. Kepalaitis, J. Puodžiūnas, L. Žygas...

Iš tikrųjų gi aš nesu buvęs jokioje Vokietijoje buvusioje studijoje, o esu baigęs Kauno Baleto Studiją ir paskutiniame Kauno Teatro sezone dalyvavęs Sužadėtinės, Karnavalo, Šecherezados, Žisel, Gulbių ežero ir Don Kichoto baletų pastatymuose bei Pajacų, Parduotosios Nuotakos ir Boriso Godunovo operų pastatymuose.

Straipsnyje minimas E. Kepalaitis, turėtų būti Elena Kepalaitė (buvusi Vokietijos Coppetijoje mano šokio partnerė) taip pat yra ne iš Kasselio ar kurios kitos studijos, bet iš Vilniaus baleto. Ji yra vilnietė, ten baigusi lenkišką baleto studiją, o mums Vilnių atgavus, dalyvavo Vilniaus operos balete.

Trečioji mano pastebėta to straipsnio klaida yra P. Maželio priskirimas prie senųjų Lietuvos baleto artistų. Jis Kaune buvo ne baleto, bet operetės artistu.

Be to iš nepaminėtų man yra žinoma Jadvyga Buiziūtė, buvusi Valstybės Teatro baleto artistė, dabar taip pat gyvenanti Australijoje. Elena Kepalaitė, gyvenanti Melbourne, dabar yra garsėjanti Australijoje kaip išraiškos šokio šokėja, taip pat ji yra žinoma ir kaip dailininkė.

Aš taip pat esu dailininkas ir į baletą daugiau pretenzijų nebereiškiu, bet nenorėčiau, kad gražus atminimas būtų iškraipomas.

Su geriausiais linkėjimais.

Jūsų
L. Žygas,
Australija

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

jau išėjo iš spaudos ir siuntinėjamas užsisakiusiems.

Devyniomis spalvomis jame atvaizduota Lietuvos žemė: aukštumos, kalnai, lygumos, žemumos, ežerai, upės, upeliai, keliai. Jame rasi visus Lietuvos miestus, miestelius, bažnytkaimius, buvusias ir tikimas sienas su kaimynais. Žinovai sako, kad tokio Lietuvos žemėlapio dar neturėjome.

Prie žemėlapio pridėta atskira knygelė — vardynas su žemėlapio paaiškinimais ir 7000 vietovardžių.

Žemėlapis išleistas dviejų formų: sulankstomas, knygelės pavidalo, $3.50, ir sieninis, specialaus popierio, suvyniotas į vamzdelį, $4.50. Su persiuntimu $5.00.

Žemėlapio reikalu kreiptis į LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS administraciją, 265 C Street, South Boston 27, Mass., į LE platintojus ir lietuviškų knygų pardavėjus.

DIRVA
LAUKIA
JOSŲ TALKOS!

"Medžio Drožiniai Gimtajam Kraštui Atsiminti"

Igno Končiaus albumas

kalba į savo tautiečius ne žodžiais, bet drožiniais.

Gaunama pas knygų platintojus ir pas leidėją:
L. J. Končius, 76 Westglow St., Boston 22, Mass.
223 puslapiai. Daugiau 100 nuotraukų. Kieti viršai.
Kaina $5.00

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galit pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos skaitymas V. Minkūnas	2.00
Anoj pusėj ežero P. Andriušis	1.50
Aukso kirvis Juozas Švaistas	2.50
Apie laiką ir žmones J. Aistis	2.50
Audra Žemaičiuose Vl. Andriukaitis	2.20
Atlaidų pavėsy P. Abelkis	4.00
Aukso ruduo M. Vaitkus	1.25
Būdas Senovės Lietuvių... Sim. Daukantas	4.00
Būkite sveiki Dr. S. Biežis	2.00
Baltasis Vilkas K. Binkis	1.00
Balutis J. J. Bačiūno leidinys	1.50
Buriavimas ir jūrininkystė B. Stundžia	2.00
Cezaris Mirko Jelusič	2.00
Didžioji kryžkelė B. Brazdžionis	2.00
Duktė Alė Ruta	2.40
Daiktai ir nuorūkos Leonardas Žitkevičius	1.00
Don Kamiliaus mažasis pasaulis Guareschi	3.50
Didžiosios atgailos R. Spalis	3.50
Doleris iš Pittsburgho Stepas Zobarskas	0.80
Eldorado J. Svaistas	1.80
Gyvačių lizdas Francois Mauriac	2.60
Gimdytoja Francois Mauriac	1.75
Gabija, literatūros metraštis	6.50
Gintariniai vartai N. Mazalaitė	2.00
Gyvulių ūkis George Orwell	1.00
Giesmė apie Gediminą B. Sruoga ir V. Petravičius	2.00
Jaunai inteligentei V. Andriukaitytė	1.25
Kryžkelės A. Vienuolis	3.50
Kaimynai J. Paukštelis	2.50
Kaip jie mus sušaudė J. Petruitis	1.80
Kuprelis Ignas Šeinius	2.00
Keliai ir kryžkelės Putinas	2.50
Kon - Tihi, Thor Heyerdahl	3.75
Kaimiečiai V. S. Reymont I-II-III-IV	
I ir II dalis po	3.00
III ir IV dalis po	3.50
Laurkos raštai	5.00
Loreta Stasius Būdavas	1.80
Kregždutė I A. Rimkūnas	1.50
Kiškučio vardinės Stasys Džiugas	1.50
Lietuvos pinigai Juozas K. Karys	5.00
Lietuva A. Bendorius	2.75
Laiškai žmonėms G. Papini	2.00
Moters širdis Guy de Maupassant	2.60
Lyrikos kraitis	
Medžio raižiniai Ign. Končius	5.00
Mikuckis	2.50
Milžino paunksmė Balys Sruoga	2.50
Mėnuo vad. medaus N. Mazalaitė	2.50
Naktys Karališkiuose L. Dovydėnas	2.00
Ora pro nobis J. Gliauda	4.00
Orfėjaus medis A. Nyka-Niliūnas	3.00
Pažemintieji ir nuskriaustieji F. M. Dostojevskis	2.50
Po Tėvynės dangum Žodžiai vytės Nemunėlio. Paveikslai V. Augustino	2.00
Pragaro pošvaistės V. Alantas	3.50
Pirmas rūpestis Jurgis Jankus	2.00
Pietų vėjelis Vytė Nemunėlis	1.00
Paklydę paukščiai I Jurgis Jankus	2.20
Paklydę paukščiai II Jurgis Jankus	2.60
Pietų kryžiaus padangėje Sudarė Gaučys	4.50
Paskutinis Prūsų sukilėlis M. Springborn	2.00
Petras Širvokas Juozas Švaistas	2.75
Po ruganos kirviu Jurgis Jankus	1.50
Pabučiavimas J. Grušas	1.50
Rytų pasakos V. Krėvė	3.00
Raudoni batukai Jurgis Savickis	1.50
Sudie, pone Čipse James Hilton	0.75
Strėlė danguje Henrikas Radauskas	2.00
Saulės Takas Nelė Mazalaitė	3.50
Šilkai ir vilkai Runcė Dandierinis	1.00
Senųjų lietuviškų knygų istorija V. Biržiška, kiet. virš.	3.00
papr. virš.	2.00
Saulutė debesėliuos L. Žitkevičius	1.50
Šventieji akmenys Faustas Kirša	2.00
Šventoji Lietuva Jurgis Savickis	3.00
Teresė Neumanaitė J. Burkus	3.00
Tipelis Pulgis Andriušis (įrišta)	3.00
Trumpa diena Alė Rūta	4.00
Tomas Nipernadis August Gailit	2.50
Tarp pelių ir vyrų John Steinback	1.25
Užgesęs sniegas Aloyzas Baronas	2.50
Ugnies pardavėjas Balys Rukša	1.00
Uždraustas stebuklas Stasius Būdavas	2.60
Vanagaitis monografija	2.00
Valerijono lašai Dr. S. Aliūnas	1.00
Vilnius Lietuvos gyvenime Dr. A. Šapoka	1.50
Velykų pasakos N. Butkienė	1.00
Vyturėliai Laukuose Vikt. Šimaitis	0.75
Trylika nelaimių R. Spalis	1.25
Vaikų knygelė M. Valančius	1.80
Varpai skamba Stasius Būdavas	2.50
Žemaičių krikštas P. Abelkis	2.50
Žemaitis nepražus Balys Sruoga	3.00

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigus siųskite:
DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

Mergaitės malda

(Petro Kiaulėno mirties metinių proga)

ANTANAS TULYS

Meno istorikas bei dailininkas Gordon Brown yra parašęs tvirtą studiją apie dailininko Petro Kiaulėno kūrybą. Jo raštas atspausdintas 1954 m. Nr. 4 "Aiduose". Tenai tarp kitų Petrui Kiaulėnui skiriamų meno srityje laimėjimų gal bus įsidėmėtiniausias šis:

"Menininkus visados viliojo galimybė — sukurti **moderninę** impresionizmo mokyklą, — rašo Gordon Brown. — Kiaulėnas kaip tik yra padėjęs pagrindus tokiam žygiui... Nesižvalgydamas į jokias tiksliųjų mokslų knygas jisai (Kiaulėnas) prie naujų atradimų prieina savo patirties keliu. Mano galva, pats įspūdingiausias jo radinys yra štai kuris: kad teptuko brūkšnių linkmė ar vingiavimai daro įtakos pačiai spalvai, jos intensyvumui ir tonui..."

Parafrazuodami Gordon Brown teigimą, pasakysime, kad šis lietuvis dailininkas, Petras Kiaulėnas, buvo atradęs naują uolą ir įlipęs į jos viršūnę, kur jis stovėjo visiškai laisvas, nusikratęs visų meno įtakų. Čia jau niekas nebegalėjo jam padėti: nei Van Gogh, nei Matisse, nei Cezanne. Dabar mūsų didysis dailininkas tapė ilgesniais, drąsesniais teptuko brūkšniais grynai iš savo patirimo ir svajonių ir paskutiniais metais jisai sukūrė tokių stebėtinai gražių, meniškai išbaigtų ir kartu lig šiol pasauliui neregėtų, visoje pilnumoje originalių paveikslų. Tuo pačiu sykiu padėdamas pamatus moderninei impresionizmo mokyklai, kaip sako meno istorikas ir dailininkas Gordon Brown. Bet dabar didelis mūsų dailininkas, spalvų meisteris jau sunkiau sirgo, trumpai laiko beturėjo gyventi... Ir išėjo taip, kad: kai paukštelis išmoko giedoti gražiausias, savas giesmeles, paukštelis dar jaunas numirė...

Vis tik Kiaulėnas spėjo palikti mums kelis šimtus savo darbo paveikslų. Mums reikia išmokti jo darbą suprasti, mylėti ir saugoti.

Mūsų kambaryje yra Petro Kiaulėno 1953 m. aliejiniais dažais nutapytas mažo formato kūrinėlis "Mergaitės Malda". Tam jo darbui, spėjame, pozavo jo dukrelė Laura. Jau dveji metai su kaupu kai toji dvidešimto amžiaus madona puošia mūsų kambarį, bet, įsigilinęs į kūrinį, kiekvieną sykį pastebiu jame vis ką nauja, lig šiol nepamatytą. Juo labiau tada, kai saulė ateina į vakarus ir meta ant paveikslo tikslų apšvietimą.

Mergaitė klūpo galvutę palenkus, rankutes prieš savo akis sudėjus, labai susikaupus meldžiasi... Tarp jos rankčių ir veido giedri mėlynuma, kuri kartu atrodo esanti labai arti prie objekto ir vėl labai toli, kaip pats vaiskus dangus. Rankučių pirštai detaliai išbaigti, antrojo piršto nago vidurys tvista. Mergaitės veidas-profilis, ausis ir už ausies lopelis aiškiai detaliai išvesti. Atrodo, kad matai ir, palietęs, pajustum mergaitės veido odą, norisi patempti jos ausį. Bet gi tas aiškumas, tas "kaip gyvas" nėra tas pats, kurį užtinki pas eilinius tapytojus bei komercisiame "mene". Nėra ir tas, ką randi tapybos mene nuo pradžios keturiolikto šimtmečio ligi Edvardo Manet'o bei Renoir'o ir Klaudelio Monet'o laikų, atseit impresionizmo. Žinoma, nėra ir tai, kas randama impresionistų bei paties Petro Kiaulėno Paryžiuje ir Čikagoje nutapytuose darbuose. Nereikia dailininko arba meno istoriko tai atrasti ir matyti, kad čia yra **Petro Kiaulėno impresionizmas — naujas, kitoksai impresionizmas.** Kas dar svarbiau, tai kad matyti, jog yra labai geras darbas, tikro meisterio dirbtas. Ne tik meisterio, bet ir reto talento žmogaus.

Nuo mergaitės kaklo žemyn, kur turėtų būti suknelė, ar kitoksai rūbas, yra ugnies liepsna. Nuo peties ir krūtinės kyla liepsna į mergaitės kaklą ir veidą ir veda žiūrėtojo akis į mergaitės veidą ir rankutes — dėmesio centrą. Ir atrodo, kad per tą liepsną matai mergaitės krūtinę ir pačią širdį. Čia Petras Kiaulėnas sužiba savo spalvų švitėjimu. Dugne mėlsvai pilka spalva, o ją pridengusios oranžinė ir raudona liejasi į neišskiriamą vienumą, virsta į liepsnojančią ugnį ir stebina žiūrėtojo akis.

Labai dažnai aš ilgą valandą praleidžiu žiūrėdamas į tą malonų, "kaip iš dangaus nukritusį" Petro Kiaulėno kūrinėlį. Ir gelia tikrojo meno mylėtojo širdį, kad taip anksti mirtis nutraukė dailininko Petro Kiaulėno darbą.

Rugpiūčio penkioliktą bus jau metai kai Petras Kiaulėnas paliko mus ir išėjo pas Renoir'ą ir Van Gogh'ą. Bet kaip Francisco Goya ispanams, arba Pierre Renoir prancūzams, taip Petras Kiaulėnas lietuviams paliko savo kūrybą. Būtų gerai, kad jau dabar atsirastų lietuvių supratimas ir iniciatyva rūpintis ir žiūrėti, jog Kiaulėno darbai neišsimėtytų ir galėtų nukeliauti į Lietuvos žemę, kai toji bus vėl laisva.

Petras Kiaulėnas ir kaip asmuo buvo labai įdomus ir mielas ir jo gyvenimas buvo drąsus, nepaprastas ir romantiškas. Yra stiprios medžiagos parašyti gerą knygą iš Kiaulėno gyvenimo — biografiją. Tą darbą padaryti, spėju, atsirastų rašytojas. Bet kas ją išleistų? O gal geradarys Juozas Bačiūnas sutiktų išleisti dar vieną biografijėlę?

UŽSISAKĖ DIRVĄ — TAS NESIGAILĖJO!

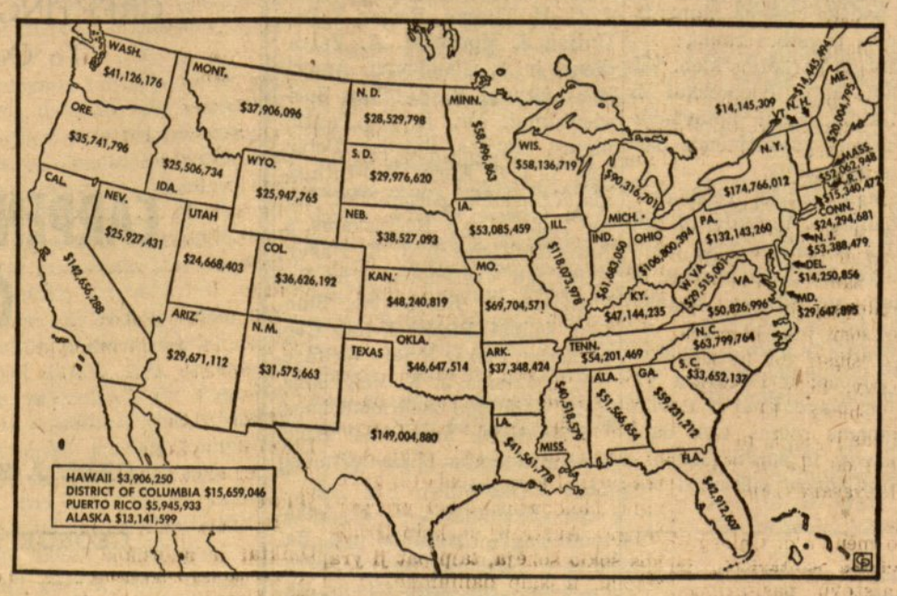

Trylikos metų kelių statybos plane numatyta išleisti virš 2½ bilionų dolerių. Didžiausios sumos atiteksiančios: N. Y. — 174 milionai, Texas — 149 mil., Californijai — 142 mil., Pensilvanijai — 132 mil., Illinois — 118 mil., Ohio 106 mil. ir t.t. Žemėlapy parodyta kiek kurioj valstybėj bus išleista.

Tikras Atsigaivinimas jums su Stroh's Amerikoj vienintelin ugnim verdamu alum

Kada ateina laikas atsigaivinti, būtinai turėkite daug ugnim virto Stroh's alaus. Stroh's Amerikoj yra vienintelis, kuris verdamas prie 2000 laipsn., duoda geriausį skonį iš visų galimų skonių. Pabandykite Stroh's šiandien!

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

Jums patiks Stroh's jis yra šviesesnis!

Dabar už vietines kainas

BALTASIS ŠUO

EMILIS SKUJENIEKAS

Pavalgius krikštatėvis kviečia Jonuką pas save. Jis sėdi gale stalo, truputį užraudęs, tokiomis juokingai maloniomis akimis ir kalba kiek garsiau, negu paprastai.

— Na, Jonuk, dabar jau tau greit reiks stoti tėvui į talką, — jis prakikena. — Tokią didelę šeimą išlaikyti nelengva. Ir tau reiks parūpinti savo dalį pinigų.

— Aš jau taupau, — Jonukui prasprunka, bet jis susilaiko — kažin, ar tai reikėjo pasakyti?

— O, taupai, — dėdė vėl nusijuokia. — Tai kiek jau turi susitaupęs?

— Nežinau, — prašnibžda Jonukas ir nebepakelia žvilgsnio.

— Kaip tai — nežinai? Vyras iš stuomens ir iš liemens, lanko mokyklą, ir nesugeba suskaičiuoti sutaupytų pinigų? — dėdės balsas rūstėja.

— Negaliu, mano pinigai šunyje, — teisinasi Jonukas.

— Aha, šunyje, — dėdė pradeda suprasti. — Na, tai nešk čion tą šunį, pažiūrėsime, ar jau sunkus.

Jonukas nenoromis eina prie komodos, pasiima šunį ir neša dėdei.

— Palauk, palauk, tai Jonuko nuosavi pinigai, — įsikiša krikštamotė. — Kai šuo bus pilnas, Jonukas pats sau nusipirks tai, ko jis norės.

— Štai kaip, — pro dantis prakošia dėdė. — Na, o ką gi tu pirksi?

— Knygas, — Jonukas tyliai numurma, nes bijo, kad suaugusieji jo nepradėtų pajuokti. Bet, anaiptol — dėdė visiškai surimtėja ir padeda Jonukui ranką ant galvos.

— Tai protingas žodis, sūnėnai. Laikykis knygų, tai gyvenime nužengsi toliau, negu mes.

Ką tai reiškia nužengti toliau už dėdę, to Jonukas nevisai supranta, bet jaučia, kad jam linkima gero. Širdis jam pasidaro lengvesnė už pūką, o akys užsitraukia lyg kokia miglelė.

— Jei tu taip rimtai, tai ir aš gi turiu kada nors tavo gyvulėlį pašerti, — dėdė ištraukia iš kišenės didoką, baltą pinigą ir įskverbia jį į spragą.

Rublis! Visas sidabrinis rublis! Jonukui užkerta žadą. Tai jau net sapne negalėtų ateiti į galvą. Nebesulaikomo džiaugsmo kupinas, jis apkabina dėdės kaklą.

— Nieko, nieko, bus gerai, man jau mama tave išgyrė — esi geras sūnus, — dėdė švelniai atstumia Jonuką ir siekia šakutės.

— Parodyk ir mums tą šunį, — prašneka ponas Garkalnis, kuris sėdi ten pat, prie stalo kampo. Ir vėl pro spragą praslysta pinigas — pusė rublio.

Šuo keliauja alink stalą, iš rankos į ranką, ir kiekvienas jį pašeria sidabriniu pinigu. Jonukas stovi lyg sustingęs — reikėtų padėkoti, bet jis to nepajėgia — negali pratarti nė žodžio.

— Dabar padėk šunį ir eik pas kitus vaikus, — ragina motina, kai šuo vėl sugrįžta į Jonuko rankas.

Pas kitus vaikus — to jis dabar neįstengia. Prasmunka į kiemą, užlenda už malkų sandėliuko ir ilgai, ilgai sėdi vienas, galvodamas apie savo netikėtąją laimę.

Praeina ir šventės. Bet pakelta nuotaika taip greit neatslugsta. Viena tik Jonuką graužia — jis nežino savo lobio didumo. Pro spragą nematyt, ar ten dar daug laisvos vietos. Nuo barškėjimo atrodo, kad iki šuns visiško pašėrimo dar gerokai trūksta.

Bet šuniui vėl ateina pasninkas. Praeina mėnuo, kitas, ir Jonukas vis neturi progos jį pavaišinti. Tik pakilnoja jį, pakrato ir vėl padeda atgal. Barškėti barška, bet iš kur sužinosi, kiek jame yra?

Kartą kieme, įsišnekėjus su kaimyno Andriumi, Jonukas prasitaria ir apie pinigų taupymą.

— Man neužilgo jau bus du rubliai, — pasigiria Andrius. — Eik šen, parodysiu.

Abu įeina į Andriaus kambarį. Kaimynas išsiima iš spintelės juoduko galvą su geltona šiaudine skrybėle, kuri pakreipta ant vieno šono. Skrybėlės viduryje tokia pat spraga, kaip Jonuko šuns pakaušyje.

— Matai, čia tai yra, — Andrius pakrato savo banką. — Rublis aštuoniosdešimt dvi kapeikos.

— Iš kur tu žinai? — stebisi Jonukas.

— Suskaičiuoju kiekvieną savaitę. O kiek tu turi?

— Nežinau, — prisipažįsta Jonukas. — Mano bus gerokai daugiau.

— Argi nesi suskaičiavęs? — ateina Andriaus eilė stebėtis. — Iš kur tu turi tiek kantrybės?

— Negaliu iš savo šuns išsikrapštyti, — atsako Jonukas. — Turiu laukti, kol bus pilnas, tada sukulsiu ir sužinosiu. O kaip gi tu atidarai tą savo mūrino galvą?

— Atidarau? — prunkščia Andrius. — Visai paprastas reikalas. Žiūrėk!

Pavartęs juoduką aukštyn kojomis ir išsitraukes iš kišenės sulankstytą plaukų spilkutę, Andrius ima krapštyti po spragą. Vienas po kito ant stalo byra pinigėliai.

— Matai, taip aš juos ištraukiu, suskaičiuoju ir vėl sukišu atgal, — paaiškina Andrius.

Jonukas net išsižioja. Kaip tai jam ikšiol negalėjo ateiti į galvą? Taigi, nieko nuostabaus, jeigu net mama ir krikštamotė to nežino. Juk ne be reikalo jos nuolat tvirtina, kad pinigus galima pasiekti tiktai šunį sudaužius.

To Jonukui tereikėjo žinoti! Reikia tai išbadnyti — neatidėliojant! Jis dumia pro duris į savo butą. Mažioji sesutė miega, motina kažkur išėjus — nėra nė vieno. Plaukų spilkutės netenka ilgai ieškoti. Jonukas sulenkia tokį pat kabliuką, kokį matė pas Andrių, sukrečia šuns turinį ties spragą ir imasi meškerioti. Sekasi! Jau iš pirmo karto iškrinta kapeika, paskui dvikapeikis, paskui vėl kaeika. Daugiau kabliukas nebepagauna.

Jonukas vėl pakrato šunį. O kas čia? Jau nebebarška.

Pakrato stipriau — nieko.

Šuo tuščias.

Valandėlę jis stovi lyg sustingęs ir nepajėgia suprasti, ką tai reiškia. Tada jis lyg pradeda atsipeikėti ir ima žvilgsniu ieškoti motinos, bet tos kambaryje nėra.

Ranka lyg be nuovokos nubraukia nuo stalo tris varinius pinigėlius ir sumeta juos atgal į šunį, kuris nukeliauja į savo paprastą vietą.

Nebėra! Kur visi sidabriniai pinigai, kur sutaupytosios kapeikėlės? Įvykę kažkas baisaus. Prieš akis pamarguliuoja prikrautas knygyno langas ir vėl pranyksta lyg migloje.

Nuleidęs galvą, Jonukas eina į duris. Įeina motina.

— Kas gi tau, sūneli? — stebisi ji.

Išgirdęs jos balsą, Jonukas nebepajėgia sulaikyti ašarų.

— Mama, kur mano pinigėliai? — jis prašniokščia.

Motina žengia žingsnį atgal ir truputį nurausta.

— Kaip tai — kur? Ten pat, kur visuomet, — atsako ji užkimusiu balsu.

— Nebėra — šuo tuščias? Tiktai keturios kapeikos!

— O kaip tu žinai? — nedrąsiai paklausia motina.

— Norėjau suskaičiuoti, — Jonukas išsitraukia iš kišenės sulenktą spilkutę.

Motinai nebereikia paaiškinimų. Ji sunkiai sėdasi ant lovos ir prisiglaudžia verkiantį Jonuką.

— Eik čion, sūnelį, aš tau papasakosiu, — ji sunkiai, lyg skaldyte skaldo žodžius. — Aš išėmiau tavo pinigus.

— Tu! — Jonukas pašoka, ir ant liežuvio jam telkiasi sunkus žodis. Bet tą jis praryja — nepajėgia jo motinai pasakyti.

— Taigi, aš, — motina priglaudžia Jonuko galvą prie krūtinės, ir jis jaučia, kad jam į plaukus ima riedėti kažkas šiltas. — Pasakysiu, kaip tai buvo. Juk tu gi esi mano didysis sūnus, tu tai suprasi. Ne taip jau seniai sesutė sirgo, reikėjo gydytojo, vaistų. Liepė maitinti vaikų milteliais, bet tie brangūs. Tėvas tiek mažai uždirba. O, kaip skaudėjo širdis, kai teko krapštyti iš šuns tavo pinigėlius! Bet ką aš turėjau daryti? Maniau — pagerės reikalai, padėsiu atgal. O, tas nelemtas skurdas, kuris liepia tėvams apvogti savo vaikus!

Šiltieji lašai rieda į Jonuko plaukus vis dažniau, ir motina ima kukčioti balsu.

Jonukui darosi lyg lengviau. Pamiršta jis žuvusius pinigus — paskutinieji motinos žodžiai jam įsismeigia giliai širdin. Jis apkabina savo rankutėmis motinos kaklą.

— Neverk, mamyte, matai, ir aš jau nebeverkiu. Negi man tų pinigų gaila. Susitaupysiu vėl. Knygos gali palaukti. Tau reikėjo, ir tu pasiėmei — kas čia bloga? Argi aš ne tavo sūnus? Juk man gi reikia padėti uždirbti.

Motina nusišypso pro ašaras ir prisitraukia Jonuką dar arčiau prie savęs.

Prieš Jonuko akis lyg atsiskleidžia uždanga. Staiga jis suranta viską, kodėl motina taip padarė, supranta tuos sunkiuosius žodžius, kuriuos ką tik girdėjo, supranta, kad kalta ne ji, bet kas nors kitas, baugus ir baisus, nematomas ir neapčiuopiamas. Pirmą kartą jis pastebi, koks skurdus jų kambariukas, mato savo sulopytą švarkelį, dėl kurio jis negali lankyti tikrosios mokyklos, prisimena dažnus tėvo ir motinos pasikalbėjimus apie pinigus... Kaip jis viso to nepastebėjo jau anksčiau?

Tik vieno Jonukas nenujaučia — jis šia akimirka yra tapęs suaugusiu žmogumi.

(Pabaiga)

Detroitas laukia didelių iškilmių

JAV IR KANADOS LIETUVIŲ SUSIARTIMO ŠVENTĖ

Rugsėjo mėn. 1-3 d.d. Windsore įvyks IV-ji Kanados Lietuvių Diena — JAV ir Kanados Lietuvių Susiartinimo Šventė. Šventę ruošia Kanados L. B. Windsoro apylinkės valdyba.

Rugsėjo mėn. 1 d. Windsoro burmistras M. J. Patrick paskelbė **Lietuvių Diena Windsore.** Tą dieną 11 val. ryto Willistead Art Galerie patalpose, kampas Richmond ir Kildars g-vių, atidaroma **Dailės paroda,** kurioje dalyvauja 20 lietuvių menininkų net iš 4 kontinentų. 6 val. vak. įvyks **balius-šokiai** didelėje kariuomenės salėje (Windsor Armouries), London St. prie Oullette Ave.

Rugsėjo 2 d. 10:15 val. bus **iškilmingos pamaldos katalikams** St. Claire bažnyčioje, kampas Tocumach Rd. ir Victoria Ave. Pamaldas laikys ir angliškai pamokslą pasakys Londono vysk. John Chr. Cody D. Lietuviškai pamokslą pasakys J. E. vysk. V. Brizgys. Tuoj po pamaldų bus **uždedamas vainikas prie karių paminklo,** Giles ir Oullette g-vių sankryžoje.

Pamaldos evangelikams bus 12:15 val. Holy Trinity bažnyčioje, Giles ir Parent g-vių kampas.

6:30 val. vak. įvyks **iškilmingas aktas ir koncertas.** Akto metu kalbės Kanados Federalinės Valdžios atstovas — Sveikatos ir Gerbūvio ministeris Paul Martin. Koncerto programą išpildys Toronto Lietuvių Choras **"Varpas"**, sol. Verikaitis, Clevelando **"Grandinėlė"**, Detroito ir Toronto tautinių šokių grupės.

Rugsėjo mėn. 3 d. 7 val. vak. Kroatų šalėje, 2520 Seminole St., bus **šokiai.**

Taigi mūsų kaimynai windsoriečiai patiekė puikią ir didelę programą, tačiau mes gerai žinome, kaip maža yra jų kolonija, todėl L. B. Detroito apylinkės valdyba ragina visus detroitiečius gausiai į šią JAV ir Kanados Lietuvių Susiartinimo Šventę atsilankyti. Paremkime mes savo kaimynus, nes visos jų viltys daugiausiai į mus nukreiptos.

L. B. Detroito apylinkės valdyba ateina jiems į talką, pasiimdama ant savo pečių spaudos propagandą bei nakvynių parūpinimą "Varpo" choristams ir Clevelando "Grandinėlės" nariams. Detroitiečiai, galį priimti nors vieną asmenį nakvynei, teskambina į Vlado Paužos "Neringos" knygyną, 1906 25th St., Detroit 16, Mich., telef. TA 6-7134, kur bus asmenų reikalingų nakvynės sąrašas, arba į Antaną Musteikį, 476 W. Savanah, telef. TO 9-3090.

Visos informacijos JAV ir Kanados Lietuvių Susiartinimo Šventės reikalu gaunamos "Neringos" knygyne aukščiau nurodytu adresu.

L. B. Detroito Apylinkės Valdyba

GAUSIAI DALYVAUKIM SPORTO VARŽYBOSE

Rugsėjo 1-2 d. Detroite ir Windsore įvyksta VI-jų Šiaurės Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių II-jo rato varžybos. Tokio didelio mąsto sporto varžybas Detroite matysime pirmą kartą, nes žada dalyvauti net apie 300 JAV ir Kanados lietuvių sportininkų ir tai daugiausiai mūsų atžalynas. Jie rungtyniaus savo tarpe lengvojoj atletiko, lauko tenise, plaukime ir futbole. Žaidynes praveda Detroito Lietuvių Sporto klubas Kovas. Organizacinio komiteto pirm. yra veiklusis P. Petrutis.

L. B. Detroito apylinkės valdyba, suprasdama sporto reikšmę lietuviškam jaunimui, ragina visus detroitiečius paremti šias mūsų jaunuolių organizuotas pastangas, gausiai atsilankant į visas varžybas, nes mūsų jaunimas per sportą grūdina savo valią ir ryžtą, mokosi savo energiją sukaupti pergalei ir norui ką nors atsiekti. Jei šių dienų mūsų jaunimas pajus šiltą lietuviškos visuomenės užnugarį, tai vėliau visą savo sukauptą energiją ir ryžtingą valią nukreips lietuvybės išlaikymui ir Lietuvos išlaisvinimui, žinoma, patys išlikdami tauriais lietuviais. Todėl dar kartą prašome — nepalikite jų vienų ir neatstumkiite iš savo tarpo.

Visas organizacijas prašome paremti jų išsiuntinėtą prašymą savo auka, kadangi tokių varžybų pravedimas sudaro daug išlaidų, nes vien taurių nugalėtojams reikės apie 60.

Taip pat ateikime sporto klubui Kovas į pagalbą apnakvidindami sportininkus. Nakvynių reikalais rūpinasi Antanas Žalkauskas, 7311 Lane, Detroit, Mich., telef. VI 1-6224.

Žaidynių informacijų centras yra Vlado Paužos "Neringos" knygyne, 1906 25th St., Detroit 16, Mich., telel. TA 6-7134. Čia galima kreiptis ir nakvynių reikalu.

L. K. KŪRĖJAMS-SAVANORIAMS

Detroite gyveną gdyytojai lietuviai: Dr. J. P. Surbis — 493 W. Grand Blvd.; Dr. M. Miškinienė — 393 W. Grand Blvd. ir Dr. V. Majauskas — 5703 W. Vernor, atsižvelgdami į Lietuvos kariuomenės kūrėjų-savanorių nuopelnus Lietuvai, sutiko, Detroite ir Detroito miesto apylinkėse gyvenančius kūrėjus-savanorius ir jų šeimas, turinčias k.-savanorių teises, gydyti ½ kainos nustatyto tarifo. Tačiau tiktai tuos k.-sav. ir jų šeimas, kurie turės Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų-Savanorių Sąjungos Detroito skyriaus valdybos išduotą liudijimą.

Liudijimo gavimo klausimu k.-savanoriai ir jų šeimos, norintieji pasinaudoti šiąja minėtų gydytojų nuolaida, tesikreipia į k.-savanorį J. Mitkų — 8251 Cloverlawn Ave., Detroit 4, Mich.

Mieliesiems mūsų gydytojams lietuviams: Dr. J. P. Surbiui, Dr. M. Miškinienei ir Dr. V. Majauskui, už šią L. kariuomenės kūrėjams-savanoriams daromą nuolaidą, Kūrėjų - Savanorių S-gos Detroito skyriaus valdyba reiškia savo širdingiausią padėką.

L. K. K.-S. S-gos Detroito Skyriaus Valdyba

Tegul niekam netruksta rezistencinės dvasios

Gerai žinome, kaip sunkias ir svarbias pareigas mūsų rezistencija yra atlikusi per paskutines Lietuvos okupacijas. Nežiūrint vieno ir kito okupanto visokeriopo tėvynės naikinimo, rezistencinė dvasia per visą laiką tebėra gyva. Juo aštriau buvo uždarinėjamos jaunimo organizacijos bei korporacijos, juo labiau augo pogrindinių organizacijų narių skaičius, juo gyviau plėtėsi jaunimo tarpe rezistencinė dvasia. Laikui atėjus, jie nesuabejojo, bet ėmėsi ginklo ir ėjo ginti savo gimtojo krašto.

Artinantis paskutinei okupacijai didelė jų dalis turėjo pasitraukti iš savo krašto. Radę prieglobstį daugelyje laisvųjų kraštų, jie tebegyvena ta rezistencine dvasia, kurią dar būdami jaunuoliais, išsivežė iš tėviškės išvykdami, ir tęsia kovą su Lietuvos okupantu.

Šio mėn. 7 d., Lietuvių Rezistencinės Santarvės Centro komiteto surengtose L. D. Šefui S. Lozoraičiui išvykstant pagerbti vaišėse, L. R. S. centro komiteto vicepirm. V. Žilinskas, savo trumpoj kalboj pabrėžė vieną iš L. R. S. dėsnių:

— Nuo pat įsisteigimo L. R. S. nustatė savo pagrinduose vieną nekraipomą dėsnį, laikyti Lietuvos Diplomatijos Šefą ir Liet. Diplomatinę Tarnybą mūsų valstybės suverenumo reiškėjais ir vykdytojais tol, kol Lietuva bus okupuota.

Kiek per eilę metų buvo žinoma, rezistencija krašte yra visai tokio pat nusistatymo. Todėl mes visais atvejais norime teikti visokeriopą paramą Liet. Dipl. Tarnybai ir bendrai dirbti Lietuvos išlaisvinimo vardan.

Amerikoje kelionę Jums baigiant, darosi aiškus įspūdis, kad yra paisekta Liet. Dipl. Tarnybos tolimesnio stabilingumo, kurio jai nei anksčiau netruko. Tai yra didžia dalimi nuopelnas asmenybės, apie kurią paskutinis Britų ministras Lietuvoje yra pasakęs:

Min. S. Lozoraitis, jei būtų gimęs ir labai didelėj valstybėj, būtų buvęs jos užsienių reikalų ministru.

Mes norime jam priskirti ir kitą nuopelną, tai už sėkmingas pastangas atremti pavienius ir kartais mėginamus organizuoti bandymus, sulikviduoti tą valstybinę instituciją **savomis, tariamai lietuviškomis rankomis.**

Linkiu stiprybės ir sėkmės min. S. Lozoraičiui ir poniai, lydinčiai jo žygius bei darbus, — baigė V. Žilinskas.

L. D. Š. min. S. Lozoraitis, baigdamas savo vizitus Amerikoj, dėkojo V. Žilinskui už nuoširdų žodį ir išreiškė džiaugsmą, matydamas tūkstančius ištiestų jam rankų.

Tarp kitko jis kalbėjo:

— Tai, ką aš esu daręs, dariau dienos šviesoje, ir už savo darbus imuosi atsakomybės.

Rezistencinės dvasios pas mane jau iš seniau yra buvę, palinkimas rezistuoti prieš sumanymus, nepalankius Lietuvai. Ta vyriausybė pirmoji pasipriešino Hitlerio darbams. Tai rezistencija.

Rezistentai kilę iš jaunimo, ir man džiugu matyti, kad jūsų eilės ne retėja, bet pasipildo jaunomis jėgomis. Jūsų pirmas ir svarbiausias tikslas ne vien palaikyti ryšius su kraštu, bet kovoti su tiesioginiu priešu visur, — pabrėžė min. S. Lozoraitis.

Rezistentai ir svečiai, kurių tarpe dalyvavo Gen. kons. New Yorke J. Budrys, kons. V. Stašinskas, Vienybės redakt. J. Tysliava, A. Rannit su poniomis ir kit., turėjo taip pat malonios progos pasivaišinti paruoštomis L. R. S. centro komiteto narių L. Bieliukienės ir L. Savaitienės vaišėmis.

Emilija Čekienė

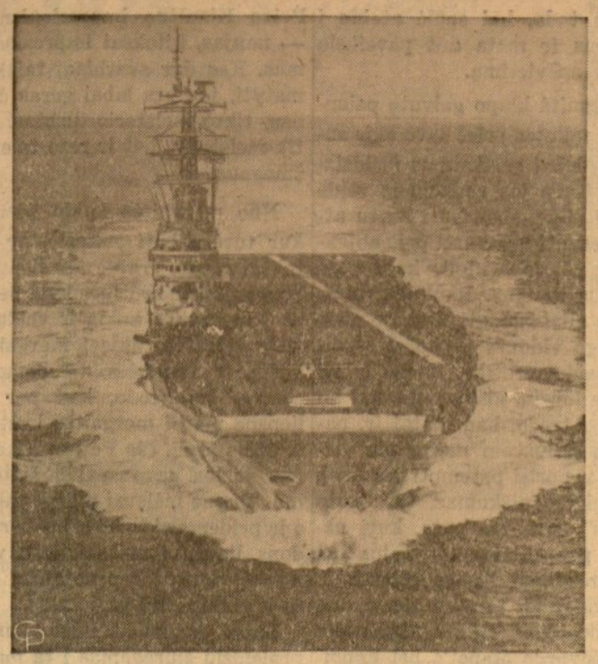

Anglijos lėktuvnešis Bulwark kelyje į Sueso kanalo erdvę.

JARAŠŪNŲ PADĖKA

Liepos mėnesį 3 dieną ištikus mūsų šeimą skaudžiai nelaimei — mūsų mylimam tėvui Juozui Jarašūnui mirus, tariame nuoširdžią padėką visiems, mums ištiesusiems pagalbos ranką:

Šv. Jurgio parapijos kleb. Vilkutaičiui, kun. Ivanauskui ir kun. Galdikovskiui aptarnavusiems velionį paskutinėmis bažnytėmis apeigomis.

Ypatingą padėką reiškiame: P. Balčiūnui, J. Virbaliui už taip sumaniai vedusiems visą laidotuvių eigą. Dr. K. Pautieniui už velionies mediciniškę pagalbą per visą jojo sirgimo laiką.

Genovaitei ir Mečiui Aukštuoliams, Aldonai ir Edvardui Varekojams, Magdalenai ir Povilui Motiejūnams mums tiek daug padėjusiems ir supratusiems.

Prisiuntusiems gėles bei vainikus:

J. J. Račilams, O. P. Bieliniams, A. E. Varekojams, Picker X-Ray Fabriko lietuviams darbininkams, M. J. Mileikams, J. C. P. Titams, Picker X-Ray Unijai, J. Montvilai, A. Vaivadienei ir A. Glaudeniui, Amerikos Lietuvių R. Katalikų Susivienijimui, Dr. K. O. Pautieniams, Skujins, Sniedze, Peterson, L. T. S. Korp. Neo-Lithuania, Čiurlionio Ansambliui, Rotor Tool Co., p.p. Bučinskams, p. Braziulevičiams ir J. R. Nasvyčiams, p.p. Vestmaniams, pp. Baluodžiams ir Bartkevich, Smetonų šeimai, Picker X-Ray Corporacijai, Picker X-Ray Welfare, p.p. Tisiniams, J. K. Vėlyviams, Keith buildingo bendradarbiams.

Sekantiems asmenims užpirkusiems Šventas Mišias už mūsų Tėvą ir Vyrą:

p.p. Balčiūnams, G. M. Aukštuoliams, J. Urbšaičiui, p.p. Baliūnams, Lukonių šeimai, Šeštokų šeimai, p.p. Jurgaičiams, Bakanavičių šeimai, Mikelioniams, Vasiliauskams, Pautienių šeimai, p.p. Čyvams, M. Liubikienei.

Pareiškusiems užuojautą laikraščiuose:

Čiurlionio Ansambliui, L. T. S. Korp. Neo-Lithuania, Vėlyvių šeimai, Mažonų šeimai, Zigmui Jankui, Neringos Skaučių Tuntui, Lietuviams Budžiams, Picker X-Ray fabriko lietuviams darbininkams.

Ponioms pagelbėjusioms paruošti šermenis:

M. Motiejūnienei, p. Mažaitytei, p. Kižienei, p. Melynauskienei, G. Aukštuolienei, Antanui Glaudeniui.

Nuoširdus ačiū Čiurlionio Ansamblio vadovui ir poniai O. A. Mikulskiams, Čiurlionio Ansamblio valdybai ir visiems kolegoms-ėms čiurlioniečiams už taip puiku supratimą mus tokioj sunkioj padėty ir paguodusiems savo giesme bažnyčioj bei kapinėse. Nuoširdžiai dėkojame solistei A. Stempužienei, giedojusiai per šv. Mišias.

Lydėjusiems karstą:

J. Titui, P. Titui, C. Modestavičiui, M. Aukštuoliui, J. Citavičiui, P. Motiejūnui.

Dėkojame Jums visiems, lankiusiems velionį laidotuvių namuose bei palydėjusiems į amžiną jojo poilsio vietą — kapines.

Nuliūdę: **Žmona Ona, sūnus Emanuelis, ir duktė Liūda.**

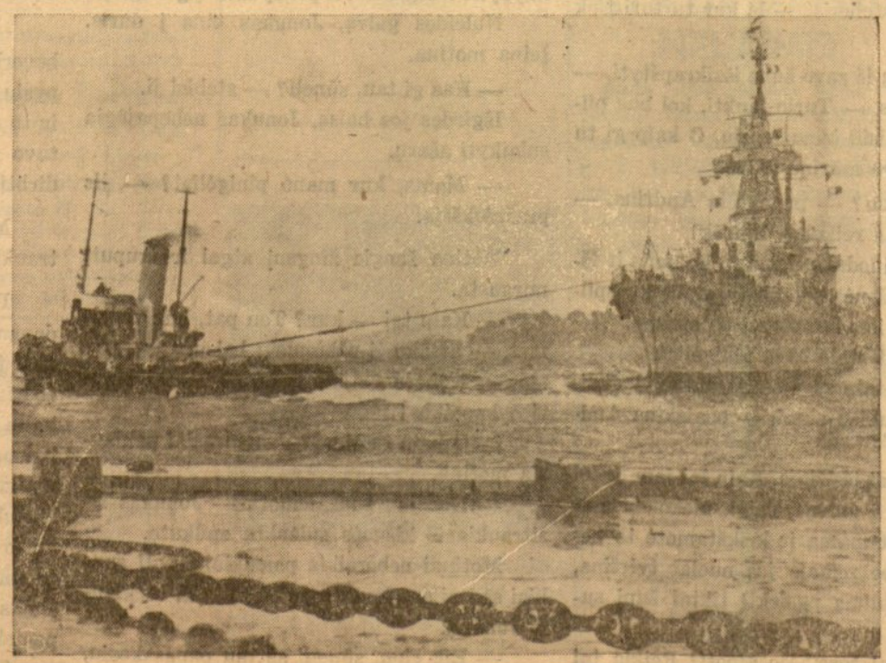

Prancūzų kreiseris Georges-Leygnes vilkiko ištempiamas iš Toulon uosto kelionei į Sueso kanalo sritį.

BOSTON

BALFO GEGUŽINĖ

BALF Bostono 17 skyrius rugpiūčio mėn. 19 d. Romuvos parke, Monteloje, rengia piknikągegužinę. Bus įdomi programa, šauni muzika, skanūs valgiai ir gaivinantieji gėrimai. Pradžia 1 valandą po pietų.

Pelnas skiriamas Europoje likusiems lietuviams tremtiniams sušelpti. Nuoširdžiai kviečia visus BALF rėmėjus skaitlingai dalyvauti.

Geriausi sveikinimai draugams ir rėmėjams

NORTH AMERICAN BANK CO.

Narys The FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

TAUPYMO SĄSKAITOS — ČEKIŲ SĄSKAITOS
VISOS TAUPYMO SĄSKAITOS APDRAUSTOS
$10.000
2% MOKAMA UŽ INDĖLIUS

6131 ST. CLAIR AVENUE — HE 1-6063
15619 WATERLOO ROAD — IV 1-2400
3496 EAST 93rd STREET — BR 1-6666

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Many Friends

CARPENTERS DISTRICT COUNCIL

CARL J. SCHWARZER, President
GEORGE SHEWRING, Secretary

HOLIDAY GREETINGS
To Our Many Friends

THE HUMPHREY CO

EUCLID BEACH PARK

Sveikinimai ir geriausi linkėjimai visiems

NORWOOD DRUG, INC.

GERAS RECEPTO IŠPILDYMAS YRA SVARBIAUSIA MŪSŲ PAREIGA.
RECEPTŲ SPECIALISTAS
6411 Superior Ave. — HE 1-1035

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

CARL NEWMAN
MASON CONTRACTOR
450 Lloyd Road — RE 1-2705
Euclid, Ohio

Ar automatai išstums iš darbo žmones?

Pranašauja 30 darbo valandų savaitę ir 3 dienų savaitgalį

Ar ateis laikas, kada mašinos-automatai, įsaką kitiems automatams kas daryti ir kada, išstums gyvąją žmogaus darbo jėgą? Visi faktai rodo, kad atsakymas į tai yra "Ne". Technologijos istorija rodo, kad kiekvienas naujas metodas, pakėlęs darbininko produkciją, pakėlė ir jo gyvenimo standartą bei padidino darbų galimybes.

Automatų panaudojimo pramonėje sąjūdžiai vadovauja chemijos pramonė. O kaip tik šioje pramonės šakoje, darbo pasiūla nepaprastai pašoko, daugiau negu visose kitose pramonės šakose kartu paėmus. Per paskutinį dešimtmetį darbo galimybės chemijos pramonėje pakilo 50%, vidutiniam darbininko savaitiniam uždarbiui gerokai prašokant jo pragyvenimo išlaidas.

Ir vis dėlto visame pasaulyje žmonės susirūpinę kalba apie eventualius šios naujos pramonės revoliucijos padarinius. Suautomatinimas, suprantama, iškels kaikurių problemų, kaip kad kėlė jų anksčiau kiti, kad ir labai naudingi, socialiniai pakeitimai. Dažnas bijo, kad suautomatinimas įvyks per staigiai ir sutrukdys darbo santykius. Taip galvojant užmirštama visi sunkumai, susiję su naujos idėjos apmąstymu, projektavimu, bei automato įrengimu. Be to, didelės įrengimo išlaidos ir palyginamai ribotas praktiškas automatų pritaikymas neleis jų staiga įvesti.

Nauji patobulinti instrumentai atpalaidoja darbininką nuo į kuprą varančių darbų, kurių anksčiau visi kratėsi. Mašinų operatoriai mažiau pavargsta, daugiau uždirba, daugiau turi laisvalaikio. Užkraunant automatams dirbti monotonišką, nualinantį kūną ir atbukinantį proto darbą, kilninamas žmogaus gyvenimas. Kartu paleidžiama į apyvartą daug pigių pirmo reikalingumo prekių.

Suautomatinimas yra iš esmės juk ne kas kita, kaip ta pati technologijos pažanga, kuri sudaro sąlygas jau šiandien Jungtinėms Amerikos Valstybėms produkuoti beveik pusę viso pasaulio fabrikinių gaminių, nors jų gyventojų skaičius tesudaro vos šešis pasaulio gyventojų procentus.

Jei staiga mūsų pramonei tektų pagaminti šiandien reikalingą prekių kiekį, dirbant prieš 10 metų vartotomis mašinomis ir metodais, tai, apskaičiuojama, krašte pritruktų 10 milionų darbininkų. Kainos tokiu atveju būtų neapsakomai aukštos.

Suautomatinimas nenai k i n s darbų. Priešingai, jo įvedimas bus pažangos žingsnis nuo juodo darbo prie kvalifikuotesnio, geriau apmokamo ir labiau paskatinančio. Darbo procesai darosi vis komplikuotesni ir reikalauja didesnio gerai išlavinto techniško personalo. Taip, pavyzdžiui, nepaprastai sumechanintose Du Pont įmonėse vien tik per pastaruosius septyneris metus priežiūros mechanikų skaičius pašoko 67%.

Suautomatinimas jau sukūrė naują pramonę. Šiandien jau turima per 1000 įmonių, didelių ir mažų, besiverčiančių automatinės kontrolės instrumentų gamyba. Tai viena iš sparčiausiai augančių Amerikos pramonės šakų. Ji pareikalaus didelių investicijų. Pasenusioms mašinoms pakeisti naujais įrengimais, atitinkančiais augančią tautos darbo galią, išlaidos per ateinančius dešimt metų sieks, spėjama, 500 bilionų dolerių. Norėdami ir toliau kelti savo gerovę, žmonės teturi vieną kelią — tobulinti savo gamybos galimybes. Vienintėlis tam būdas — technologijos pažanga.

A. a. Phillip Murray, Pramonės Organizacijos Kongreso Prezidentas, visą savo gyvenimą pašventė technologijos įtakos į darbo santykius tyrinėjimams. 1951 m. jis pasakė, kad "man nėra žinomas nė vienas paskiras atvejis, kur milžiniški technologijos laimėjimai Jungtinėse Amerikos Valstybėse būtų atėmę iš žmogaus darbą... nes paskutiniųjų 25 metų pramonės revoliucija Jungtinėse Amerikos Valstybėse atnešė darbą dar 25 milionams žmonių".

Suautomatinimo pagimdytasis genialus kūdikis — **elektroninė skaičiavimo mašina — išplečia žmogaus protinius sugebėjimus iki tokios ribos, kurios mes nė vaizduotis nesivaizdavome.** Tačiau — kad ir kokios stebuklingos tos mašinos bebūtų — jos yra ne kas kita, kaip tik žmogaus sugebėjimo naudotis įrankiais logiškas išplėtimas. Tai yra procesas, besitęsiąs nuo to laiko, kai urvinis žmogus išmoko akmeniui iškelti pavartoti pagalį, kaip kokią dalbą ir suprato, kad nuo to darbas kurkas palengvėjo negu dirbant jį plikomis rankomis.

Žmogaus naudojamiems įrankiams darantis vis komplikuotesniems — ir brangesniems — jo darbo užmokestis didėja, nors darbo valandos trumpėja, nes per tą patį laiką jis sugeba daugiau pagaminti. Šiandien daugelyje pramonės įmonių vieno darbininko vartojamieji darbo įrankiai kaštuoja daugiau, negu kadaisia kainavo kokiai mažai įmonei įkurti visa investicija. Taip, pavyzdžiui, Du Pont chemijos fabrikuose vieno vidutinio darbininko įrankių komplektas ("tool-kit") kaštuoja apie 25,000 dol., tuo tarpu visas kapitalas įdėtas tai firmai įkurti prieš 150 metų, tebuvo 36,000 dol.

Gali greitai ateiti laikas, kad mechanikai kontroliuos ir prižiūrės mašinų kompleksus, kurių vertė prašoks isvesticiją, tik prieš keleris metus išleistą fabrikui įkurti Šitie nauji mašinų kompleksai reikalingi proporcingai didėjančio kvalifikuotų darbininkų skaičiaus. Daug kur smegenys išstumia raumenis. Mašinų operatoriai ir mechanikai turės rodyti vis daugiau sugebėjimo daryti sprendimus, imtis atsakomybės.

Labiausiai suautom a t i n t a Amerikoje yra naftos ir chemijos pramonė. Jei to nebūtų, JAV moterys neturėtų nailono kojinių, automobilininkai išleistų kur kas daugiau menkaverčiam benzinui ir padangoms, o ūkininkas mokėtų daug brangiau už trąšas, duodančias menkesnius vaisius.

Sąskaityboje pastaruoju laiku įvyko nepaprasti pakeitimai, įvedus elektronines buhalterijos, skaičiavimo, analizavimo, lentelių sudarymo ir kt. mašinas. Nepaisant to, manoma, kad įstaigų mašinų operatorių skaičius padvigubės JAV per ateinančių 10 metų.

Kaip automatiniai fabrikai niekuomet nebus visai be gyvų darbininkų, taip pat ir įstaigos su elektroniniais smegenimis visuomet bus reikalingos operatorių, sekretorių, pasiuntinių ir kt. Kaip ir fabrikuose, prie automatinių mašinų įstaigose reikės didelio skaičiaus darbininkų įrengimams, taisymams, priežiūrai.

Automatų įvedimas galės išspręsti dar vieną problemą, būtent: **parūpins darbo senesniems žmonėms. Suautomatinimas žymiai prailgins vyresniojo amžiaus žmogaus darbingumo laikotarpį, nors žmogaus jėgos ir bus sumenkusios.** O tai vėl palengvins uždavinį tiems, kurie dirba tam, kad nedarbingi žmonės būtų aprūpinti jiems reikalingais gaminiais ir patarnavimais.

Esant reikalui mažiau turėti žmonių fabrikuose ir ūkiuose, daugiau dėmesio galės būti kreipiama į mokslą, meną ir profesijas. Padidėjęs patarnavimų teikimas tokiose srityse, kaip medicina ir švietimas, pareikalaus daugiau gydytojų, mokytojų ir kitų specialistų, nes kiekvienas jų tegali aptarnauti ribotą žmonių skaičių.

Suautomatinimą įvedus į tinkamas vėžes, veikiai priartės 30 darbo valandų savaitė ir trijų dienų savaitgalis. Pailgėjęs laisvalaikis atskleis naujas galimybes. Bus daugiau laiko kelionėms. Reikės daugiau viešbučių, daugiau sporto įrankių. Padidės visokių pramogų paklausa. Išaugs naujos pramonės šakos, atsiras naujos darbo galimybės.

Dar yra nemažiau svarbus faktas, kad technologijos pažanga turi esminės reikšmės krašto gynybai. **Daugelis pagrindinių šių dienų karo prietaisų, kaip radaras, vairuojamosios raketos, atominiai ginklai, yra suautomatinimo padariniai.** Viso to rezultatas — galingesnė Amerika ir žymios mokesčių mokėtojams sutaupos.

Patark kaimynui

prenumeruoti

D I R V Ą !

RADIO — TV TAISYMAS

A M U R C O.

Sav. JUOZAS DAUTARTAS

Darbas garantuotas.
Šaukti kiekvienu laiku
8008 Clark Ave.
Telef.: OL 1-1790

Kontrolinės lentos operatoriai kontroliuoja cheminį procesą Du Pont fabrike.

M I R U S I A I S K E L I A I S

Kas ten dangui paliko apverstą dugnu
Tą dubenį, raudono žalvario spalvos —
Jis prikelia mane iš neramių sapnų
Ir lieja tirštą medų ant nuvargusios galvos.

Pražilusios nakties voratinkliuos paklydau —
Matau aš reginį seniai užgesusių kovų — — —
O praeitis paskleidžia balkšvo rūko šydą —
Ir upių vandenys užmiega tyliai prie kalvų.

Kapų smiltynais užpustytos pėdos kelias
Ir žengia iš pušų sakais kvepėjusių karstų.
Ir žygio dainą uždainuoja miręs kelias,
Ir kyla aidas pergalės dainų jau pamirštų.

Išlakios pušys virpa, tarsi smuiko stygos —
Miškų vargonais groja vėjas... Ir gūdžių
Garsų pažadinti, kovų laukuos užmigę,
Seni draugai atšipusius kardus nuvalo nuo rūdžių — — —

Balti balandžiai lydi iš paskos į mūšį —
Tai kelio dulkės skraido ryto pazaruos — — —
Senų laimėjimų aidais šilai suošia,
Ir praeitis nugrimsta laiko ežeruos — — —

Ir aš matau čia tiek sušaudytų šalmų,
Ir molio dulkėm apnešti draugų veidai — —
Ak, tai tik žygis mirusiais keliais linkui namų — —
Tai tik seniai užgesusių kovų vaizdai — — —

R U D U O M A N O S A P N U O S

Laukų ežia nueina vasara nuliūdus. —
Lyg motina, ant rankų vaisių nešdama,
Ir jos plaukai — žvilgą auksinis kviečio grūdas,
Ir lūpos — kaip šermukšnių kekė raudona.

Ant peteliškės kapo smuiku groja vėjas,
Ir medžiai gieda liūdną giesmę šermenų.
Ir gervių lankas dangumi nuskrieja — —
Kaip ašaros — lietaus lašai ant akmenų — — —

Žirgais laukiniais nešasi ruduo paniuręs,
Lyg raudonplaukis budelis vidunakčio sapnų,
Ir senas ąžuolas nusiima kepurę
Ir virpa nuo plikos galvos ligi šaknų — —

Žolė, kaip vergė prie valdovo kojų, miršta —
Gelsvas kasas aptaško uogos putinų.
Ir regis, lyg nuo budelio kraujuotų pirštų
Tiršti lašai lašena kraujo rubinų. — — —

Ir skruzdės neša lapą — vario sunkų karstą —
Tai linksmo žiogo ilsisi sparnai.
Ir vasaros dainas žalias kapan sužarstę,
Nuliūdę šluostos ašaras juodi varnai — — —

Iš **B a l i o A u g i n o** naujos poezijos knygos **"Paparčio Vėduoklė".**

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

JEZEK COMPANY BUILDERS

15400 Miles Avenue **WY 1-0311**

Sveikinimai ir geriausi linkėjimai mūsų draugams ir rėmėjams

VARGO BROTHERS SUNOCO SERVICE STATION

WHERE WE GIVE YOU THE BEST IN SERVICE

6947 St. Clair Avenuę **EN 1-9832**

Sveikinimai ir geriausi linkėjimai mūsų draugams

REMY DRUG CO.

PRESCRIPTION SPECIALISTS

7408 Wade Park Avenue **UT 1-4931**

Kai Bačiūnas, Olis Lietuvą valdė...

J. AUKŠTAITIS

"Dirvos" liepos 12 numery buvo J. Bachuno straipsnis apie tai, kaip lietuvių kunigai, maišydami politiką su religija, kenkia bažnyčios reikalams. Jisai davė vaizdų pavyzdį ryšium su sąskrydžiu Washingtone, kada buvo ieškota lietuvio kunigo invokacijai atkalbėti, bet nerasta... Buvo kreiptasi į prel. Balkūną, vysk. Brizgį, bet jiems atsisakius, reikėjo pasitenkinti svetimtaučiu kunigu. Kitaip tariant, nieko neišėjo iš Kristaus pamokymo: belskyte, ir jums bus atidaryta...

Chicagos "Draugas", aplink kurį yra susispietę mūsų aukštieji bažnyčios herarchai, savo liepos 16 numery rado reikalą paaiškinti visuomenei kodėl taip įvyko. Ir puiku, nes mūsų visuomenei tai buvo reta proga kiek arčiau susipažinti su politikuojančiais kunigais.

Pirmiausiai, jie rado reikalą painformuoti skaitytojus, kad sąskrydžio rengėjai "stovi nuošaliau nuo bažnyčios" ir kad jiems "tikėjimas nėra nuolatinės praktikos dalykas"... Jeigu už tokius dalykus kunigai juos pabartų per išpažintį, arba prie progos nusivedę į nuošalią kertę, kur nieks negirdi, būtų pasielgta visiškai kunigiškai ir tėviškai. Bet spaudoje pamokslai ir atgailos už bet kokius nukrypimus nepraktikuojami, nebent Sovietų Sąjungoje.

Šio nelemto straipsnio "Apie sąskrdyį ir maldą" autorius patapsnojo prelatui ir vyskupui per petį už tai, kad jie atsisakė pasimelsti už Lietuvą ir jos laisvę tautininkų organizuotame sąskrydy. Jisai su didėle pagieža prisimena tuos laikus, kada tautininkų valdžia Lietuvoje buvo suvaržiusi katalikiškų pasaulėžiūrinių ir politinių organizacijų veikimą. Jisai atkalba visą litaniją skriaudų, kurios kadaise buvo partirtos. Įsikarščiavęs ir pats nepastebi, kad jo iškelti dalykai nieko bendro su Bažnyčia ar Kristaus mokslu, kuris Lietuvoje niekasa nebuvo varžomas. Visi tie praeities įvykiai turėjo politinį atspalvį, ir jie nei prelatui, nei vyskupui, nei eiliniam kunigui neturėtų trūkdyti melstis...

Bet gražiausia, kad kaltė už katalikiškų gimnazijų uždaryma, laikraščių cenzūrą, susirinkimų bei suvažiavimų varžymą ir t.t. ir t.t. šianidėną yra metama ant Olio, Bachuno, Biežio, Lapinsko ir kitų, kurie organizavo Washingtono sąskrydį.

Išeitų, kad Bachunas iš savo vasarviečių, Biežis iš savo kabineto, ir Olis su Lapinsku, suradę valandėlę laiko po sekmingai pasibaigusios bylos, siuntė Lietuvos valdžiai griežtas instrukcijas kaip pasielgti su pavasarininkais, ateitininkais, kokia gimnaziją uždaryti, kokia atidaryti... Juk jeigu jiems keršijama, reiškia jie kalti.

Bet iš viso, ar galima geriems katalikams keršyti? Juk Šv. Mato evangelijoje yra užrašyti šie Kristaus žodžiai: "Nesipriešink piktam; bet jei kas ištiko tave per dešinį skruostą, atsuk jam ir kitą. Jei kas tave verčia atlikti baudžiavos tūkstantį žingsnių, eik su juo ir kitu du."

Washingtono sąskrydin atvažiavo didelis būrys žmonių, daugiausia jaunimo, kuris nei pirštu nebuvo prisidėjęs prie Smetonos vedamos politikos. Bet vargšai pateko tarp muitininkų ir nusidėjėlių, ir mūsų kunigai, kaip fariziejai, juos pasmerkė...

Negeri, negeri dalykai dedasi lietuviškame pasauly. "Draugas" Bachuną paniekinančiai pavadino klapčiuku, nes jis kadaise mišioms patarnavo. Ir vis tai dėl tos nelaimingos politikos...

Maskva ir toliau...

(Atkelta iš 1 psl.)

kiančių su Maskvos bosais susitarimų, Tito nėra linkęs nuo savo laisvės ir nepriklausomybės, kaip vidaus, taip ir užsienio reikalų rezignuoti. Tito nepasidavė Maskvos spaudimams ir dėl rytinės Vokietijos. Jugoslavija yra linkusi užmegsti ūkinius ir tarppartinius santykius, bet visai negalvoja pripažinti berlyniškų Maskvos marjonečių, kaipo vokiečių tautos reprezentančių. Tito ir dabar, laike "atoslūgio" kritiškai žiūri į Čekoslavakijos, Vengrijos ir Albanijos komunistinių partijų vyriausybes.

J. A. Valstybėse ir D. Britanijoj yra išplatinta opinija, kad Jugoslavija mielai norėtų matyti sovietinio bloko valstybių kom. partijų vadus nepriklausomus nuo Maskvos. Jei kitos komunistinės valstybės pajėgtų pasiliuosuoti nuo maskvinės globos, tai aišku, kad Tito pozicija prieš Maskvą daug kartų sustiprėtų.

Kremliaus viešpačiams pradėjus degraduojančią akciją prieš Staliną, satelitinėse valstybėse buvo pasireiškęs chaosas. Pagal Maskvos įsakymą, kova su "vieno asmens garbinimo kultu", kai kur perėjo į nelauktas formas — pradėta atakuoti ne tik partiją, bet ir Sov. Sąjungą. Kaipo pavyzdys, ne pagal "liniją" kovojęs ir toje kovoje kritęs yra ištikimas Stalino tarnas, lenkų Bierut.

Maskvos bosai matydami, kad tas žaidimas maskviniam imperializmui pasidarė pavojingas, š. m. liepos mėnesį išleido įsakymą, kuris susitarimų su Maskva šalininkams išskaidė džiaugsmą ir visas viltis. Įsakymas skamba taip: "Nėra atskirų kelių į socializmą, nėra komunistinių partijų savarankiškumo, nepriklausomumo nuo Maskvos, visos privalo būti vien tik Maskvos dispozicijoje, visame pasaulyje yra tik vienas komunizmas. Todėl Sov. Sąjungos kompartija stengsis sutaikyti, plėsti, konsoliduoti, rūpinsis visų marksistinių darbininkų partijų brolišku sugyvenimu, glaudesnių ryšių ir bendradarbiavimo tarp jų palaikymu." Kitais žodžiais tariant, viso pasaulio kom. partijos ir ateityje priklausys Maskvai, kuri vadovaus, kontroliuos. Ir visos turi spiestis apie Maskvą ir veikti su ja solidariai.

Komunistinė spauda skelbia, kad sekretorius Dulles ir kiti vadovaujantieji asmenys veda kampaniją, kurios tikslas yra: 1. Sukiršinti komunistų partijas tarpusavy, 2. sukelti nepasitikėjimą Sov. Sąjungai dirbančiųjų klasėje, pasinaudojant stalininės epochos klaidomis.

Maskva skelbia, kad Dulles ir jo bendradarbiai visai nesupranta, kad jų daromos "pastangos" dėl liaudies valstybių ir kom. partijų "nepriklausomybės", verčia tas valstybes būti tik budresnėmis prieš naujas priešo provokacijas". Argi tai ne cinizmas?!

Maskvos "Pravda" aiškiai išdėstė taip vadinamą naują liniją, kurios pagrindu pasilieka ta pati, jau senai išbandyta Stalino linija. Dėl paleidimo iš savo rankų kom. partijų kontrolės "demokratizacijos ir liberalizacijos", o taipogi partijų nepriklausomybės gandų paneigė. Nors Chruščevas ir degradavo Staliną, bet tai dar nereiškia, kad jis neina jo pėdomis.

Kaip praeityje, taip ir ateityje kom. partijos pasilieka vienintelių sovietinės politikos instrumentu, o jų vadai — paklusniausiais bernais.

Juozas Šarūnas

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

DEMOKRATAMS PALENGVĖJO, RESPUBLIKONŲ TARPE AUDRA

Prezidento nominavimo konvencijoms artėjant, sąmyšis demokratų partijoje dėl prezidento kandidato pranyko senatoriui Kefauver atsisakius kandidatuoti, kada Stevensonas aiškiai prasiveržė pirmyn. Bet respublikonų partijoje kilo demoralizacija Eisenhowerio kabineto nariui, "taikos" su sovietais ieškotojui Stassenui panorus užkirsti kelią nominavimui dabartinio viceprezidento Nixono.

Stassenui talkininkauja eilė neaiškių komunistų, vadinamų "liberalų", kurie buvo pasišokę sulaikyt Nixoną 1952 metais vienokia priekabe, dabar išrausė kitokią. Tačiau tos kovos pagrinde yra kova prieš jį kaip atvirą komunizmo priešą ir Kremliui parsidavėlių persekiotoją.

Stassen ir jo rėmėjai bus patenkinti, jeigu jiems pavyks respublikonus sulaikyti nuo laimėjimo rinkimų — kad ir partijos sugriovimu ir davimu progos demokratams laimėti, parodant, kad Amerikoje jau negali antikomunistinis žmogus būti išrinktas, negali gauti visuomenės paramos. Jei pralaimėtų, jie tada sakys, kad vienintelė to kaltė buvo Nixon.

1951 metais Stasseno siūlymas savo kandidatūros ir pažadas vykti pas Staliną pasitarti ir yra atsakymas, kodėl jis kovoja prieš Nixoną.

Herter nominuos Nixoną

Stassenui pasiūlius viceprezidentu Mass. gubernatorių Herter, vietoje Nixono, Herter pareiškė nusstebėjimą jo kandidatūros siūlymų. Pasitaręs su partijos vadais sutiko San Francisco konvencijoje pats nominuoti Nixoną, parodant, kad jis nesutinka su Stasseno planu.

Stassen dabar pasileido bubnyti, kad Nixono vardas gręta Eisenhowerio rinkimų metu susilpnins respublikonams progą laimėti. Jam ir jo plauko "liberalams" kaip tik to ir reikia: tegul respublikonai pralaimi, kad Nixon neliktų viceprezidentu, o atsitikime ir prezidentu.

Šiuose rinkimuose demokratai remsis Eisenhowerio nesveikumu, kad jis negalėsiąs išgyventi iki 1960 metų, kito termino pabaigos. Istoriniai daviniai taip pat rodo, kad joks Amerikos prezidentas dar nėra sulaukęs 70 metų amžiaus prezidentaudamas. Jei dėl to respublikonai pralaimėtų, jų savi "liberalai" už pralaimėjimą kaltins Nixoną.

Respublikonai, žinoma, įrodinės, kad du demokratų prezidentai buvo tiesiog ligoniai: Wilsonas I pasaulinio karo pabaigoje, per 18 mėnesių buvo ligotas, bet partija jo sirgimą sumaniai užslėpė. Rooseveltas ketvirto termino rinkimų metu jau sirgo, bet buvo užslėpta. Išrinktas 1944 metais, jis 1945 metų pavasarį mirė. Eisenhoweris tuo tarpu, ir pats asmeniškai ir jo daktarai tikrina, kad yra sveikas, išsikasęs iš savo pastarų susirgimų.

Demokratai staiga prabilo apie kataliką

Pagavimui katalikų balsų, prieš pat konvenciją demokratai pradėjo spekuliuoti, gal naudinga bus vicepreidentu prie Stevensono nominuoti kataliką.

Demokratai jau 1928 metais ir prezidentu buvo nominavę kataliką, New Yorko gubernatorių Smith, bet pasekmės buvo liūdnos. Laimėjo respublikonas Hoover. Protestantai visame krašte darė didžiausias pastangas katalikus ir katalikišką kandidatą neigti. Pasalomis jie varė bauginančią propagandą, būk išrinkus kataliką prezidentu, popiežius iš Romos persikels į Washingtoną. Taip jiems tas popiežius baisus...

Resublikonų konvencijoje, greta Nixono, viceprezidentu bus siūlomi kiti kandidatai. Ir priklausys kiek opozicija turės svorio. Bet visuomenėje jau paleista dūmai tramdyti respublikonų laimėjimą, nors Nixon ir bus nominuotas.

"Sodomos ir Gomoros miestas"

Respublikonų konvencijos miestas San Francisco, nors nešioja šv. Pranciškaus vardą, primena bibliškų Sodomos ir Gomoros miestų likimą. SanFrancisco 1906 metų balandžio mėnesį buvo sunaikintas žemės drebėjimo ir ugnies; 1500 žmonių žuvo, tūkstančiai liko be pastogės; trijų dienų gaisro pasėkoje po žemės drebėjimo senas medinis miestas buvo veik nušluotas nuo žemės paviršiaus.

Kalifornija, Ispanijos misionierių pastangomis, per beveik šimtmetį anksčiau, buvo apstatyta misijomis indėnams krikštyti, negu 1846 metais buvo prijungta prie U. S. respublikos. Misijų punktai buvo pavadinti šventųjų vardais. Iš rytų ten anksčiau persikėlę drąsesni kolonistai 1848 metais atrado Kalifornijoje auksą, netrukus ir sidabrą. Ir prasidėjo traukimas laimės ieškotojų šimtais tūkstančių. Su tuo prasidėjo Kalifornijos ir vakarų krašto augimas gyventojais.

Auksas išaugino San Francisco svarbiu Ramiojo Vandenyno pakraščio miestu ir uostu. Visko pertekę San Francisco gyventojai misijas be abejo užmiršo, pradėjo laisvai, prabangiai ir palaidai gyventi. Ir jiems atėjo Sodomai-Gomorai panaši bausmė...

Žinoma, moderniški žmonės perdaug nenusigando, gyvi likę miestą atstatė mūriniu, akmeniniu ir betoniniu. Ir dabar San Francisco plačiai išaugęs ant eilės aukštų kalnų, daro imponuojantį vaizdą.

Pereito šimtmečio pradžioje, per Aliaską atvykę į Amerikos kontinentą rusai kolonistai pradėjo taip pat slinkti pietų linkui į Kaliforniją. Ir jų žymės ten yra palikusios iki šių dienų. Prezidentas Monroe 1823 metais išleido pareiškimą svetimoms valstybėms nelysti ir nesteigti daugiau kolonijų. Ir tas rusus sulaikė.

Arti su 1,000,000 gyventojų San Francisco dabar vėl yra vakarų finansiniu centru. Turi stiprią karo laivyno bazę.

Septyniasdešimt jaunatvės metų

(sks) Pačiame vasaros stovyklų įkarštyje — liepos 31 d. prof. sktn. IGNAS KONČIUS Bostone atšventė savo vardines ir 70-jį gimtadienį. Šiai visai lietuviškai skautijai brangiai sukakčiai atžymėti "Mūsų Vyčo" Nr. 4 viršelis papuoštas sukaktuvininko nuotrauka ir žurnale atspausdintas Br. Kviklio straipsnis "Igno Končiaus 70 Metų Kelias". Sunku viename straipsnyje aprašyti tokį įvairų ir permainingą pedagogo, tėvo, mokslininko, Lietuvos etnografo, keliautojo, Červenės kankinio, nuostabaus dievdirbio ir skautybės entuziasto gyvenimą. Apie jo dvasios jaunatvę "M. Vytyje" rašoma:

"Ig. Končius — gražiausias pavyzdys mūsų jaunimui. Nekartą tenka matyti, kad tuo metu, kai jauni vyrai kratosi skautiško darbo, pareigų, skundžiasi nuovargiu, — visa tai mielai mūsų or-jos naudai prisiima šis 70 metų jaunuolis! Skautybės labui nepabūgsta ilgos ir varginančios kelių šimtų ir net tūkstančių mylių kelionės, miega daugelį nakčių skautiškose palapinėse, brenda per vandenį, purvą, kantriai perneša karštį, lietų, šaltį mūsų or-jos, jaunųjų labui. Už tat ir jaunuomenės jis mylimas".

Mielajam sukaktuvininkui pagerbti Bostone buvo surengtas kuklus skautų-čių vadovų ir ASS atstovų pobūvis. Sktn. ramovės vardu jį sveikino poetas vyr. sktn. Faustas Kirša, ASS vardu P. Tamošiūnas, vyr. sktn. dr. V. Čepas prisiminė Ig. K. kaip pirmąjį "Aušros" bern. gimnazijoje Kaune Tėvų k-to pirmininką, bene 1927-28 m. Bostono sk. tėvų k-to vardu sveikino A. Andriulionis. Sujaudintas sukaktuvininkas, dėkodamas už sveikinimus bei dovanas, pasidalino su pobūvio dalyviais savo įdomiais išgyvenimais bei įvykiais praeityje.

PILĖNŲ KUORE LIETUVIŠKOJI LIEPSNA

(sks) I JAV Rajono dvi savaites trukusi vilkiukų stovykla "PILĖNAI" prie So. Woodstock, Conn., liepos 28 d. buvusi gražiai užbaigta. Uždarymo iškilmėse sulaukta daug svečių iš kitų stovyklų — Putnam ir Marijanopolio. Taip pat atsilankė LSS Tarybos Pirmininkas vyr. sktn. dr. V. Čepas su sktn. L. Čepiene, I-jo JAV Rajono Vadeiva vyr. sktn. A. Matonis, Seserijos Dvasios Vadas kun. prof. sktn. St. Yla, Atlanto Rajono Vadas sktn. V. Nenortas ir daugelis kitų vadovų. Skautiškosios stovyklos iki šiol vis būdavo rengiamos tik skautams, kur retkarčiais stovyklaudavo ir vilkiukai. "Pilėnų" stovykla buvo skirta tik vilkiukams, kur visa programa buvusi jų amžiui pritaikyta. Skautai tik buvo jų globėjai ar vadovai svarbesnėse pareigose. Svarbiausias šios stovyklos bruožas buvo lietuvybės atgaivinimas jaunose sielose. Kai kurie iš jaunųjų stovyklautojų tikra to žodžio prasme stovykloje pramoko kalbėti lietuviškai. Kiti savo kalbą patobulino, išmoko lietuviškų dainų ir eilėraščių. Vilkiukų tarpe buvo pravestos varžybos. Jų laimėtojais tapo: mandagiausias vilkiukas — Rimantas Budraitis, drausmingiausias — Giedrius Klivečka (abu iš New Yorko), lietuviškiausias — Arūnas Šimauskas (Hartford), darbščiausias ir tvarkingiausias — Rimvydas Dėdinas (Worcester), Jiems įteiktos dovanėlės.

Nepaprastos padėkos nusipelnė stovyklos virtuvės šeimininkė Br. Jucėnienė, kuri rūpestingai maitinio pilėniečius. Jai talkininkavo jos dukra Milda ir skautės D. Marcinkevičiūtė bei E. Štaraitė.

Pilėnų stovyklai vadovavo hartfordietis psktn. J. Benešiūnas, jam talkininkavo worcesterietis psktn. V. Bliumfeldas, kuris šios stovyklos pradžioje davė skautininko įžodį. Ūkio skyriuje energingai plušo pskltn. Alg. Glodas, jam padėjo skautas A. Pranckevičius. Pirmąją pagalbą teikė p. Mockevičius.

Stovyklavo 35 vilkiukai iš New Yorko, Worcesterio, Hartfordo ir Waterburio. Stovyklą aptarnavo 15 asmenų, kuriuos sudarė sk. rėmėjai-bičiuliai, vadovai ir skautai.

"Pilėnų" stovykloje buvo leidžiamas "KUORAS". Išėjo du Nr. Jų turinyje apstu statistikos ir informacinės medžiagos apie "Pilėnų" stovyklą, kas turėjo būti įdomų stovyklos svečiams. Yra žiūpsnelis ir pačių vilkiukų pasisakymų bei kelios karikatūros.

SKAUTŲ BROLIJOS I RAJONO STOVYKLA

Skautų Brolijos JAV I-ojo rajono (rytinio pakraščio) stovykla įvyks nuo š. m. rugpiūčio 25 d. ligi rugsėjo 3 d. South Woodstock, Conn., prie Putnamo.

Stovyklos dalyviai: skautai, skautai vyčiai ir skautininkai.

Mokestis už visą stovyklos laiką vienam asmeniui 15 dol.; jei iš šeimos stovyklaus keli, tai jie mokės už du — 25 dol., už tris — 35 dol. Savaitgalio mokestis: už VIII. 25-26 d.d. savaitgalį — 2,50 dol., o už IX. 1-3 d.d. savaitgalį — 5 dol. asmeniui.

Registravimasis: stovyklautojai turi įsiregistruoti iš anksto per savo vietovių vadovus; vienetams nepriklausą gali registruotis tiesiog stovyklos registracijoje, ligi š. m. VIII. 20 šiuo adresu: Arvydas Kudirka, 69 So. Leonard St., Waterbury, Conn. Registruojantis reikia įmokėti 5 dol. reg. mokesčio, kuris bus įskaitytas į stov. mokestį.

Inventorius: stovyklinį inventorių turi turėti vienetai ir patys stovyklautojai.

Programa: bus einama skautiškojo patyrimo ir tautinio ugdymo dalykai, bus žaidimų, sporto ir t.t. Stovykloje bus egzaminuojama į patyrimo laipsnius ir į įvairias specialybes.

Skaučių stovykla: šalia tomis pačomis sąlygomis įvyks ir skaučių seserijos tokio pat rajono stovykla, kurioje dalyvaus skautės, vyr. skautės bei skautininkės. Su šia stovykla bus bendradarbiaujama. Mergaičių stovyklai vadovaus sktn. K. Marijošienė (iš New Britaino).

Vadovybė: stovyklos viršininku bus vyr. sktn. A. Saulaitis, jo pavaduotoju — psk. R. Kezys, stovyklos komendantu bus pskt. J. Raškys; stovyklos vadijoje bus kitų prityrusių ir veiklių vadovų.

Informacijos: visas stovyklavimo reikalais informacijas teikia vietovių vadovai Bostone, New Yorke, Worcesteryje, Philadelphijoje, New Havene, New Britaine, Hartforde, Waterburyje, Patersone ir k.

PAMINĖS STOVYKLAS — APTARS RUDENS DARBUS

(sks) Rugs. 15-16 d. New Yorke šaukiamas rytinio JAV pakraščio skautų-čių vadovų suvažiavimas. Posėdžiai bus bendri ir atskiri Seserijos ir Brolijos vadovams. Posėdžiai vyks Apreiškimo parapijos patalpose (North 5 St. ir Havemeyer St., Brooklyn, N. Y.). Suvažiavimo proga rugs. 15 d. ten pat rengiamas jaunimo linksmavakaris su turtinga programa ir šokiais. Visi newyorkiečiai kviečiami į linksmavakarį. Kitos org-jos New Yorke prašomos tądien nerengti pasilinskminimų. Sekmadienį, rugs. 16, 11 val. Apreiškimo par. bažnyčioje Šv. Mišias už žuvusius atnašaus N. Y. skautų-čių kapelionas kun. J. Pakalniškis. Visus skautus ir skautes iš plačiųjų rytinio Atlanto pakraščio apylinkių kviečiame skaitlingai atsilankyti linksmavakary, o iškilmingose pamaldose dalyvauti uniformuotus.

IR PAUKŠTYTĖS STOVYKLAUS

(sks) Rugp. 18-25 d. Putnam, Conn., bus Atlanto pakraščio jaunesniųjų skaučių — paukštyčių stovykla. Jai vadovaus psktn. L. Michaelytė ir vyr. skautė D. Papievytė.

SKAUTAI VYČIAI IR BENDRUOMENĖ

(sks) Rugp. 10 d. New Yorko skautų vyčių dr-vė turėjo sueigą, kurioje apie Lietuvių Bendruomenės tikslus kalbėjo vienas iš LB steigėjų — prel. J. Balkūnas. Po pašnekėsio buvo gyvos diskusijos. N. Y. sk. vyčių dr-vei šiuo metu vadovauja vyr. skltn. Vyt. Gobužas.

*

(sks) Washingtono sąskrydžio metu Lietuvos Pasiuntinybėje Lietuvių Skaučių Seserijos ir Skautų Brolijos Užsienio Skyriai turėjo pasitarimus su Lietuvos Diplomatinės Tarnybos Šefu Min. St. Lozoraičiu ir Įgal. Min. P. Žadeikiu.

Seserijos ir Brolijos atstovai išreiškė padėką Lietuvos Diplomatinei Tarnybai už veiklą bei jos reprezentaciją tarptautinėje plotmėje.

Lietuvos Diplomatinės Tarnybos ir Seserijos-Brolijos Užs. Sk. atstovai aptarė aktualiuosius tarptautinės skaučių-skautų veiklos klausimus.

Lietuvos Diplomatinė Tarnyba džiaugiasi lietuvių skaučių-tų įnašu Lietuvos laisvinimo baran ir iš savo pusės teiks visokiariopą paramą, pagal esamas išgales, jį atitinkamai išvystyti.

Pastarųjų 30 metų bėgyje Los Angeles miestas, apie 400 mylių pietuose, sudarė didelę konkurenciją, traukdamas ir žmones ten gyventi ir įvairias pramones.

San Francisco mieste nuo senai gyvena kiek lietuvių, tačiau dauguma jų susimetė į Los Angeles.

SIUNTINIAI
Į LIETUVĄ IR RUSIJĄ
PER DIDŽIAUSIĄ AMERIKOS KONTININTĖ BENDROVĘ
J. Kamienski
JANIQUE TRADING CO.
Centras: Toronto, Ont., Canada
835 Queen St. W. Tel. EM 4-4025.
Skyriai JAV:
New York City, N. Y., 306 E. 9th St. Tel. GR 3-3470
Pittsburgh, Pa., 2013 E. Carson St. Tel. HU 1-5759
Minneapolis, Minn., 44 E. Hennepin Ave. Tel. FE 6-2330
Buffalo, N. Y., 1162 Broadway. Tel. FI 1272
Newark, N. J., 102 — 16th Avenue. Tel. BI 2-6816
Philadelphia, Pa., 725 W. Girard Ave. Tel. ST 7-1422
Cleveland, Ohio, 1029 Fairfield Ave. Tel. CH 1-5547
Chicago, Ill., 2314 W. Chicago Ave. Tel. BR 8-6780
ir 10 kituose miestuose Kanadoje ir JAV.
Pilna garantija kiekvienam siuntiniui. Dviejų savaičių pristatymas. Jūsų giminės tenai gaus siuntinį be jokių muitų.
DIDŽIAUSIA IR GERIAUSIA BENDROVĖ!

Įsidėmėk
DIRVOS
adresą —
1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, o jų tarpe garsiosios SMITH-CORONA, betkurios kalbos raidynais, — iš-Lietuviškas raidynas greta pilno ir nepakeisto amerikoniško. Kainos nuo $67.50 ir augščiau. simokėtinai. Naujausi modeliai.
V. BARTKUS. Adr.: 1031 Ansel Rd., Cleveland 3, Ohio. Telef.: UT 1-4014.

Didelis rugpiūčio išpardavimas!

Reguliariai 7.98 garsaus" Hillcrest"

Miracle-Weave DEKIAI

- Žalia
- Rožinė
- Mėlyna
- Raudona
- Ruda
- Žalia
- Auksinė

4.99

Stori, gražūs dekiai, duos šilumą ir grožį jūsų miegamam kambariui... ir spalvą. Garsūs "Hillcrest" dekiai, lengvi, tinką visiems metams. Padaryti iš Nylon ir rayon, su plačiais satino kraštais. Gražių spalvų pasirinkimas.

Pašto ir telefono užsakymai priimami...
Atidaryta nuo 9 A. M. iki 9 P. M.... Šaukit CHerry 1-3000

The May Co.'s Cool Air Conditioned Basement Bedding Department

the MAY co's BASEMENT store

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

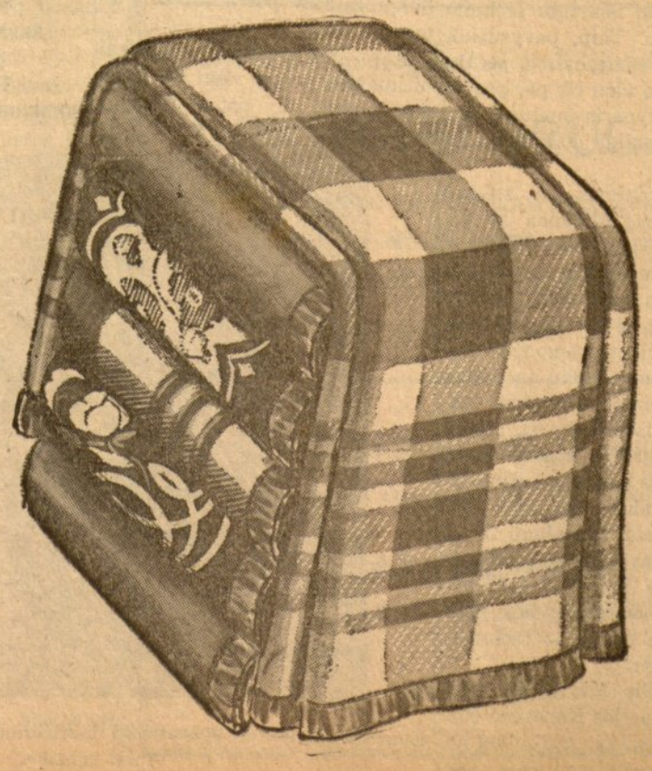

Clevelande IR APYLINKĖSE

DIRVOS METINIS VAKARAS-BALIUS

ĮVYKSTA

rugsėjo mėn. 29 d., šeštadienį,

Lake Shore Country Club.

Išnuomota visos apatinės klubo salės, todėl vietos programai, vaišėms ir šokiams pilnai užteks.

Ruoškitės patys dalyvauti ir kvieskitės artimuosius.

Kultūrinių Darželių šventė

esant gražiam orui labai gerai pasisekė. Ypač buvo vykęs ir gražus lietuvių pasirodymas. Čia puikiai pašoko tautinius šokius L. Sagio vadovaujamos šokėjos ir Juliaus Kazėno vadovaujami akordeonistai.

J. Brazauskas, kuris rūpinosi, kad lietuviai šiam pasirodyme dalyvautų, širdingai dėkoja L. Sagiui, J. Kazėnui ir visiems to pasirodymo dalyviams.

Kultūrinių Darželių susirinkimas

Svarbus Lietuvių Kultūrinio Darželio narių ir darželiu besirūpininčių susirinkimas įvyks rugpiūčio mėn. 17 d. 8 val. vak. Lietuvių svetainėje.

Bus aptarta Dr. J. Basanavičiaus biusto atstatymas ir kiti reikalai. Biustui atstatyti miestas pinigus jau paskyrė.

J. Brazauskas ir valdyba

Jonas L. ir Ona Mihelich

atsiuntė geriausius sveikinimus visiems clevelandiečiams iš Oklahoma City, Okla., kur leido atostogas. Iš čia išvyko į Chicagą, nes adv. J. Mihelich yra Ohio demokratų atstovas prezidentinėj konvencijoj.

Kario gegužinė

LVS Ramovė Clevelando skyrius rugpiūčio 19 d. 2 val. p.p. O. ir Ed. Karnėnų sodyboje, 6575 Richmond Rd., ruošia tradicinę **Kario gegužinę**, kurioje maloniai prašome visus Clevelando ir jo apylinkių lietuvių dalyvauti.

Jaunimui bus įvairios sporto varžybos, laimėjusieji gaus dovanas. Šokiams gros geras orkestras.

Moksleiviams ir studentams įėjimas laisvas.

Skautai dėkoja

Širdingai dėkoju visiems prisidėjusiems darbu, piniginėmis aukomis ar kitu kuo parėmusiems mūsų skautus, man vadovaujant šią vasarą Clevelando lietuvių skautų stovyklai. Ypatingai dėkoju lietuvių Sąj. Ramovė Clevelando skyr. pirm. K. Budriui, dvi savaites talkinusiam man ir instruktavusiam mūsų skautus, kun. Čekavičiui ir kun. Sugintui atlaikiusiems stovykloje pamaldas, Liet. Bendr. Centro Valdybos pirm. St. Barzdukui už įdomų pašnekėsį, Dr. M. Vaitėnui už sanitarinę stovyklos globą, Ed. Steponavičiui, K. Morkūnui, Grinciui ir M. Gedgaudui atvežusiems stovyklos inventorių, p. St. Melsbakui padovanojusiam šaldytuvą, Dirvos redaktoriui B. Gaidžiūnui aprūpinusiam stovyklautojus naujausia spauda, lietuvių radijo valandėlės vedėjui J. Stempužiui informavusiam mūsų visuomenę apie stovyklą, v. sktn. Pr. Karaliui ir sktn. G. Juškėnui už pašnekėsius, sktn. B. Rėkui ir psktn. V. Kamantui trijų savaitgalių poilsį paskyrusiems mūsų skautams, Skrinskienei, psktn. Bajoraičiui, V. Kokliui ir M. Leknickiui ir Vyt. Mulioliui padėjusiems stovyklos metu, M. Gedgaudui, Č. Melsbakui, Alg. Mulioliui ir V. Garlauskui padėjusiems sutvarkyti stovyklavietę ir parvežusiems stovyklos inventorių ir visiems mūsų skautų tėvams ir bičiuliams taip gausiai atsilankiusiems į stovyklos laužus.

V. Kizlaitis,
Vytauto skautų dr-vės
draugininkas

Išvyko į vestuves

Karpių šeimoje veik kartu supuolė laidotuvės ir vestuvės. Karpiaus brolio Prano sūnus, iš Providence, R. I., pasiruošė vestuvėms ir rengėsi tolimai kelionei į Brainerd, Minnesotą, dar virš 400 mylių į šiaurvakarius už Chicagos. Tuo tarpu susirgo jų vyriausias brolis Juozas, kas vestuves paliko kabančias ore, nes Prano šeimai palikt Juozą Providence ligoninėje, mirštantį, būtų buvę negalima. Juozas mirė rugp. 1, kur suvažiavę visi broliai dalyvavo laidotuvėse.

Jaunojo Karpiaus vestuvės buvo nustatytos rugp. 10 d. Ir šeimą pasitarusi, vestuvių neatidėjo. Jaunikis tuoj po laidotuvių išsiskubino į Brainerd, jo tėvas su savo šeima ir broliu Antanu vėliau automobiliu išvažiavo į Milwaukee, pakeliui, paimti Antano šeimą vykti į vestuves.

Jie buvo sustoję Clevelande pas Karpius paviešėti. Ir su jais į vestuves išvažiavo Ona Karpienė.

Jaunasis Karpius savo būsimą žmoną susipažino Washingtone, tarnaudamas kariuomenėje, kurią šią vasarą baigė. Ji yra valdinės įstaigos tarnautoja, gaila, ne lietuvaitė. Jiedu dalyvavo pastarame lietuvių sąskrydyje Washingtone.

Akroniečiai kviečia

Jau šį sekmadienį Akrono SLA kuopa rengia šaunų pikniką-gegužinę, į kurią kviečia visus clevelandiečius.

Gegužinė įvyks prie Falcon Lake. Clevelandiečiai kviečiami iki 3 val. susirinkti prie Šv. Petro lietuvių bažnyčios. Iš čia palydovai palydės į pikniko vietą.

Gegužinėj bus daug įvairumų, šaunus bufetas, gera muzika. Yra svetainė, taip kad ir lietus gegužinei nepakenks.

BALF 55 skyrius dėkoja

Balfo 55 skyrius iš surengto pikniko gavo gryno pelno $330.

Nuoširdi padėka priklauso pp. Karnėnams už leidimą pasinaudoti vieta ir tuo pačiu paaukojimą $40 Balfo 55 skyriui. Ačiū akordeonistų grupei ir jų vadovui p. J. Kazėnui atlikusiems programą, p. Pr. Aleksendravičiui už paaukotus loterijai daiktus ir liet. radijo valandėlės vadovybei už skelbimus. Taip pat dėkojame darbščioms šeimininkėms p.p. K. Naurušienei, O. Žukauskienei ir už kitokį rūpestingą pasidarbavimą pikniko metu p.p. I. Navickienei, E. Preisaitei, A. Telyčėnui, P. Naurušiui, A. Šėmetai, S. Pabrinkiui, A. Narbutaičiui ir kitiems. Taip pat visiems atsilankiusiems į pikniką.

Baltic Delicatessen

krautuvėje Jūs gausite pačias geriausias vietines ir užsienines prekes, būsit mandagiai aptarnauti. Čia nusipirksite ir naujausią Dirvą.

Atsilankyk ir įsitikink!

J. Alekna

dvi savaites viešėjęs So. Bostone pas J. Vaičaičius ir aplankęs daug artimųjų, grįžo atgal į Clevelandą.

Turim parduoti kriaušių ant medžių ir kitų vaisių

Atvažiuokit pasirinkti patys.
T. Neurienė,
RFD 1
Brunswick, Ohio

Namų darbų ruošai

reikalinga senyva moteris. Duodamas atskiras kambarys ir visas išlaikymas. Dėl kitų sąlygų susitarimo skambinti: GA 1-7941 nuo 7 val. vakaro.

REIKALINGAS NEKILNOJAMO TURTO PARDAVĖJAS LIETUVIS

norįs susirišti su gera pirkimo-pardavimo įstaiga. Puikus ofisas, parkinimo vieta.

Susitarimui šaukti:
C. RAY BILLINGS
13538 St. Clair Ave.
GL 1-2508

GERI NAMAI

ofise UT 1-0323
Atstovas:
Chimes Realty

$13,900

E. 120 St. 2 šeimų namas, po 5 ir 5 kamb., garažas, dvigubi porčiai. Į žiemius nuo St. Clair.

VICTOR BANIONIS
namuose SW 1-9568
Namų telef. šaukit nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

KAUNAS CLUB

NUPIRKO LIETUVIS
J. BALEIKA

Į klubą kviečiami įstoti visi clevelandiečiai lietuviai.

Klubas veikia nuo 10 val. iki 2 val. nakties.

Klubo adresas:
12618 Shaw Ave.,
LI 1-9747

(37)

DIRVĄ UŽSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalaukti nei metų, nei mėnesio pabaigos!

AMERIKOS LATVIŲ KREPŠINIO IR TINKLINIO FINALINĖS ŽAIDYNĖS

RUGSĖJO MĖN. 1 IR 2 D. 10 VAL. RYTO

Krepšiniu komandos atvyksta iš Minniapolio, Detroito, Philadelphijos, New Yorko.

*

Vyrų tinklinio komandos iš Chicagos, Lincolno, New Yorko, New Jersey.

Moterų tinklinio komandos, iš Cleveland, Saginaw, Philadelphijos, Indianapolio.

Rungtinės vyksta
Kathedral Latin
salėje tarp Carnegie ir Euclid.

Po žaidinių, rugsėjo mėn. 1 d., šokiai Lake Shore Country Club, groja Jack Stoll orkestras.

Visi lietuviai kviečiami dalyvauti.

PARDUODAMI NAMAI

Dviejų šeimų prie Neff Rd., po 5 kamb., 2 gaso pečiai, 2 garažai, prašo $23,500.

*

Prie E. 129 St., į šiaurę nuo St. Clair 6 kambarių colonial su 3 mieg., gaso apšildymas, garažas, kaina $12,900; savininkas duotų 2-rą morgičių.

*

East Cleveland 8 didelių kambarių colonial su 5 mieg., gaso apšildymas, garažas; reikalingas remontas, bet žema kaina.

Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office
Kovac Realty
960 E. 185 St.
KE 1-5030

Vienos šeimos namas

Šeši kambariai, moderni virtuvė, kilimai ir šaldytuvas.
Teirautis:
488 E. 120 St.
MU 1-6137

Išnuomojamas butas

2 kambariai ir virtuvė.
7509 Myron Ave.
EX 1-9541

Ieško išnuomoti 4 ar 5 kambarių,

su vonia.
Pranešti EN 1-8287.

Savers always welcome

The Cleveland Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE
MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Mes turime spaivuotų pirkėjų.
Kreipkitės ir mes parduosim Jūsų namą.
WADE PARK REALTY CO.
7032 Wade Park Ave.
Arthur O. Mays, broker
Telef.: UT 1-7551

(52)

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. Rickus
16209 Arcade
Tel. IV 1-2470

BALTIC Supply Co.

Tiekia prekes tiesiai iš urmo sandėlių, sutaupant pirkėjui brangų krautuvės patarnavimą. Gaunami visų žymesnių firmų gaminiai. Skambinti B. Snarskiui. Tel. **KE 1-0210.**

JUOZO KAMAIČIO

naujų batų parduotuvė ir batų taisymas

1389 East 65 St.

Norintieji kreiptis telefonu šaukit **HE 2-2615** tarp 7-9 val. vakaro.

J. CIJUNSKAS

LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Telef.: LI 1-5466
Cleveland 8, Ohio

PRADĖKIT MAŽA SUMA! BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki $10.000
3% palūkanų.

PASKOLOS JŪSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. **HE 1-2498**
Cleveland, Ohio

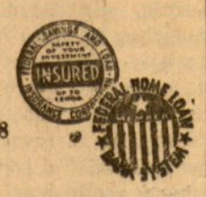

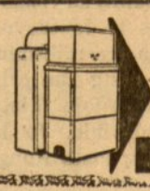

Clevelandiečiai DABAR gali pamėgti
• Vasaros VĖDINIMĄ • Žiemos ŠILDYMĄ
MONCRIEF VISŲ METŲ Įtaisymu
THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. **Greta Ezella Theatre**
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairūs valgiai, o penktadieniais skani žuvis — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro.

731 E. 185 ST. **KE 1-9737**

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. **EX 1-1143**

Norėdami laisvalaikį praleisti, parengimus rengti, susirinkimus vesti ar puotas kelti — viską galite įvykdyti lietuvių namuose. Klubas ir apatinė salė naujai atremontuota ir išdekoruota suteikia daug patogumo ir malonumo jaustis savais šiuose namuose.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus atvykti ir pamatyti naujai įrengtą klubą ir salę.

Remkime savuosius namus, kad ateity galėtume dar gražiau įrengti visų malonumui.

Pilnai padengta apdrauda **HI 2-7626**

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. **Cleveland 24, Ohio**

P. J. KERSIS

628 Engeneer Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina.. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.

Visais mašinų reikalais kreipkitės į

J. S. AUTO SERVICE

Lietuvių dažytojų įmonė atlieka visus dažymo darbus iš lauko ir vidaus.
1143 E. 78 St.
EX 1-1534

Nesvarbu, ar jūs esate pėščias, ar keleivis savoj ar keno kito mašinoj. Jums svarbu žinoti apie naują Travel Accident Policy. Iki $5,000 apdrauda tik už $5.00 per metus.

Gyvybės, nelaimių, ugnies, automašinų apdrauda
Skambikit: SK 1-2183

PAULINA MOZURAITIS,
agentas

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue **Tel. EN 1-6525**

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street **Tel. EN 1-4551**

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

WOLFS FABRIC CENTER

7012 Superior Avenue **EN 1-3764**

DIDŽIULIS VASAROS IŠPARDAVIMAS!

Visų prekių kainos labai numuštos. Didelis pasirinkimas įvairių medžiagų bei kitų galanterijos gaminių.
Apsirūpinkite jau dabar mokyklinio amžiaus vaikų apranga!
Puiki proga gauti geriausios rūšies vilnonių išdirbinių siuntimui į Europą.
Duodame Eagle Stamps.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue **ENdicott 1-1763**
936 East 185 Street **KE 1-7770**

DIRVA ★★★ THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (butō telefonas: GL 1-3976).

Washingtono sąskrydžio atgarsiai

(Tęsinys iš praeito numerio)

DR. S. BIEŽIS,
Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Pirmininkas

Didysis banketas

Iš visų sąskrydžių banketų šis buvo pranašiausias, tiek dalyvių skaičiumi, tiek reikšmingais dalyvais.

Dalyvavo per 300 aukštųjų amerikiečių: kongresmanų, senatorių, visa eilė aukštųjų vyriausybės, spaudos ir radijo atstovų ir taipgi svetimų valstybių ambasadorių. Jų toks skaitlingas atsilankymas ženklina susidomėjimą Lietuvos byla ir pagarba tautai. Tai įsidėmėtinas ir aukštai vertinamas faktas, kurio tylomis negalima praleisti.

Lietuvių į sąskrydį suvažiavo gerokai virš 1000, įskaitant ir jaunimą. Tai pirmą kartą Amerikos sostinėje tiek daug lietuvių suplaukė, nes vietoje tėra tik maža saujelė. Įsidėmėtina ir tai, kad visi, įvairių įsitikinimų ir pažiūrų, vyko ir visas išlaidas padengė iš savo kišenės. Ir šiame bankete jų dauguma dalyvavo ir turėjo gražios progos susipažinti ir išsikalbėti su aukštaisiais amerikiečių pareigūnais. Tat didžiulė Prezidentinė Statler viešbučio salė buvo perpildyta.

Valgio metu lietuvių kompozitorių kūrinius griežė iš 50 muzikų susidedąs simfoninis orkestras, diriguojamas chicagiečio muziko A. Kučiūno. Švelni muzika visus maloniai nuteikė.

Pavakarieniavus mūsų visuomenininkas ir patriotas Antanas Olis vadovavo visai programai. Savo įvadiniu žodžiu jis vaizdžiai išdėstė šio sąskrydžo tikslus ir siekius. Baigęs savo kalbą Olis pristatė šių žodžių autorių kaip rengėjų, atseit, ALT Sąjungos pirmininką. Man teko nepaprasta garbė ir ypatingas malonumas iškelti lietuvių išeivijos pažangą, kultūrą ir stambų įnašą į šio krašto progresą ir bendro gerbūvio augimą. Ypatingas dėmesys buvo atkreiptas, kad čia rasta laisvė ir demokratija, kas sudarė palankias sąlygas atvykusiems be mokslo, be turto ir be anglų kalbos lietuviams įgyti aukštąjį mokslą, įsisteigti biznius, pramonės įmones ir šiaip jau sukurti aukšto lygio gyvenimą. Gi nekuriems savo gabumais pavyko net prasimušti į pačias viršūnes. Tas galima tik Amerikoje, kurios visą pažangą ir stiprumą grindžia visiška laisvė ir tikra demokratija. Taipgi buvo pabrėžta, kad šis galingasis kraštas siekia iškovoti tokią pat laisvę ir demokratiją pavergtoms tautoms, jų tarpe ir Lietuvai. Už tai visi lietuviai tikrai džiaugiasi ir širdingai dėkoja.

Pagrindiniu kalbėtoju, pagal iš anksto aptartą planą, buvo Min. S. Lozoraitis, kuriam kaip Lietuvos Diplomatijos Tarnybos Šefui geriausiai atitiko kalbėti Lietuvos reikalu. Jį pristatė vakaro vedėjas A. Olis, atpasakojęs jo anksčiau dirbtą valstybinį darbą ir dabartinį užimamą postą.

Min. S. Lozoraitis nuosekliai išdėstė Lietuvos brutalų užgrobimą, Sovietų Rusijos sulaužymą visų sutarčių, jos moralį ir krikščionybės nusikaltimą pagrindinėm teisėm. Padėkojęs JAV už nepripažinimą Lietuvos užgrobimo ir dedamas pastangas ją visiškai išlaisvinti, jis baigė kalbą palydėtas gausiais dalyvių plojimais.

Sprendžiant iš amerikiečių, dalyvavusių bankete, palankių ir skaitlingų komentarų, State Departamento pasitenkinimo ir visiško užgyrimo transliuoti iškilmes į Lietuvą, plataus paminėjimo amerikietiškoje spaudoje, galima daryti tikslią išvadą, kad iškilmėms paliko gilų įspūdį ir, žinoma, daug pasitarnavo Lietuvos laisvinimo pastangoms.

Sąskrydyje min. Lozoraitis, aukštų pareigūnų akivaizdoje pirmą kartą rado progą gyvu žodžiu supažindinti su visais Lietvos valstybės ir tautos reikalais. Šis faktas yra reikšmingas, toli siekiąs ir daug kuo prisidedąs prie vyriausiojo Lietuvos laisvinimo uždavinio. Jo kalba buvo ištisai atspausta Kongreso Rekorduose.

Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas muziko A. Mikulskio, palydint simfoniniam orkestrui, nepaprastai sužavėjo visus dalyvius. Juomi demonstruota gražios lietuviškos dainos ir pačių lietuvių dainuotos.

Katedroje ir antras koncertas

Saulėtame sekmadienio ryte, birž. 17, 1956 perpildytoje milžiniškoje Šv. Mato katedroje prelatas J. K. Cartwright atnašavo pamaldas už kenčiančią Lietuvą Mūsiškiems tikrai buvo malonu ir nepaprastai džiugu klausytis čiurlioniečių ansamblio giedojimo lietuvių kalba, o amerikiečiams netikėta ir taip pat maloni staigmena, apie kurią labai gražiai atsiliepė.

Tas pats prelatas, kurs vakarykščiame bankete pasakė invokaciją, dabar sakė pamokslą, trukusį pusvalandį, išimtinai skirtą Lietuvos garbei. Jis palietė Lietuvos istoriją, lietuvių tautos kultūringumą, pasiryžimą laisvai ir krikščioniškai gyventi, jos tragišką dabartinę būklę ir viltį bei troškimą išsilaisvinti. Tai buvo tikslus apibūdinimas dabartinės Lietuvos padėties. Ypač džiugu, kad tai padarė aukštas amerikiečių dvasiškis, kuris taip noriai ir širdingai patarnavo Lietuvos reikalui.

Bažnyčioje iš sakyklos pranešus, kad po pamaldų Lietuvos garbei bus giedamas Lietuvos himnas ir paprašius visų atsistoti, čiurlioniečiai, pritariant didžiuliams katedros vargonams, jaudinančiai užgiedojo Lietuva Tėvynė mūsų. Būdinga, kad nė vienas neišėjo iki pat pabaigos himno, kas reiškė pagarbos teikimą lietuvių tautai.

Begiedant himną daugeliui mūsiškių ištriško ir gailėsčio ir džiaugsmo ašaros. Ir kieno širdis nesijaudintų? Štai Amerikos sostinės katedroje paties prelato Cartwright iniciatyva ir tikru širdingumu, liudijant tūkstančiams amerikiečių, tiek daug pagarbos išreikšta pavergtai ir naikinamai lietuvių tautai. Ypatingai būdinga, kad čia, kaip visame sąskrydyje, niekas neįžiūrėjo ir visiškai nematė kai kieno nepagrįstai įsivaizduoto srovinės politikos siekimo, vienybės ardymo ar asmeninio pasinaudojimo. O visgi matė ir širdyje tikrai jautė tik Lietuvos reikalą, jos laisvinimo uždavinius, teikimą garbės lietuvių tautai.

Popietinis koncertas didžiausią Statler viešbučio svetainę vėl perpildė. Įdomu ir reikšminga, kad vėl daug amerikiečių dalyvavo. Gausūs plojimai geriausiai liudijo čiurlioniečių dainos pasisekimą. Mes širdingai dėkingi dirigentui Alf. Mikulskiui, solistams ir visam ansambliui, kuris sąskrydyje buvo nepavaduojama pažiba, išreiškianti lietuvių tautos gražią dainą, pačiai tautai nešančią garbę.

Antanas Olis, kurio pastangos, rūpestingumas ir aukštas autoritetas lėmė sąskrydžio pasisekimą, pakvietė kongresmanę M. S. Church iš Evanston, Ill. ir mane estradon. Ponia Church maždaug šitaip prabilo į skaitlingą auditoriją: "Mums malonu, kad jūs, lietuviai, kartas nuo karto didesniais skaičiais atvykstat šion sostinėn savus reikalus apsvarstyti, mums priminti jūsų tėvų pavergto krašto vargus bei nelaimes ir paraginti mus imtis stipresnės akcijos pavergtų tautų laisvinimui. Mes savų reikalų painiavose kartais pamirštame pavergtuosius milionus, kurie žiūri į mus ir iš mūsų laukia žadėto išlaisvinimo. Mes ilgus laikus gyvendami laisvame krašte kartais suabejojame, kad kur nors randasi nežmoniška priespauda ir vergija bei tautų naikinimas.

Yra ir tokių, kurie visai pasyviai žiūri kas dedasi anapus geležinės uždangos, kad tik mūsų pačių nepaliečia. Jūsų brolių kova privalo būti ir mūsų gyvas reikalas. Jei nepadėsime ir būsime pasyvūs, toks pat likimas ir mus ištiks. Mūsų uždaviniai yra bendri ir turime jungtis, budėti ir išvystyti stiprią jėgą, nes kitu atveju raudonasis tvanas mus visus paskandins.

Jūs, lietuviai, čia visada pageidaujami svečiai. Kviečiame lankytis kuodažniausia ir nesivaržykite teikti mums savo nurodymus bei pageidavimus, kuriuos mes mielai priimsime bei padėsime kuo tik galėsime.

Aš turiu jums atsiminimui dovaną, — Amerikos trispalvę vėliavą, kuri Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos suvažiavimo metu plėvėsavo viršum Kongreso Rūmų (Kapitoliaus). Ši vėliava visuomet simbolizuoja laisvę ir demokratiją ir šiuos principus ji visuomet išlaikys. Už ją mūsų protėviai kovojo ir kraują liejo, kaip jūsų tėvų pavergtame krašte dabar vyksta. Tegul ši trispalvė teikia jums naujo ryžto narsiai kovoti ir dirbti kol Lietuva bus išlaisvinta. Mes su jumis ir Lietuva bus laisva".

Užbaigus šiuos žodžius kongresmanė Church įteikė man, kaip Sąjungos pirmiinnkui, šią taip reikšmingą Amerikos vėliavą.

Tai buvo netikėta ir nepaprastai maloni staigmena visiems sąskrydžio dalyviams, kurie savo džiaugsmą ir padėką pareiškė dideliais plojimais.

Paėmęs šią reikšmingą dovaną kongresmanei Church Sąjungos vardu širdingai padėkojau, tarp kitko jai pareikšdamas, kad šis laisvės simbolis mums bus brangi dovana ir neišdildomas atsiminimas šio taip pavykusio sąskrydžio ir taip malonaus mūsų priėmimo aukštųjų sostinės pareigūnų ir kad ji bus naudojama tik iškilmingiausiuose viešuose įvykiuose. Būtų miela, kad ji netolimoje ateityje galėtų būti iškelta Gedimino pilies kalne, Vilniuje, išlaisvintos Lietuvos sostinėje.

Mūsų jaunimas Washingtone

Sąskrydžio rengėjų antrasai tikslas buvo sukviesti sostinėn mūsų jaunimą, kad jį su sostine supažindintume, sudarytume sąlygas savo tarpe pabendrauti, pasitarti, sueiti į glaudesnį kontaktą, susitikti su aukštaisiais sostinės pareigūnais, glaudžiau susirišti su senesniąja karta, arčiau susipažinti su lietuvių liaudies menu, pasiklausyti lietuviškos dainos ir muzikos bei smagiai pasišokti, kas jaunimui tinka. Iš rengėjų pusės tai visa buvo išpildyta.

Dalyvavusio jaunimo buvo žymiai virš 300, daugiausia studentų ir skautų-čių. Žinodami, kad mūsų jaunimas neturtingas, Tautinė Sąjunga jiems teikė visokių medžiaginių lengvatų. Tas rengėjams sudarė didelių pridėtinų išlaidų. Tai buvo pirmasai bandymas suburti didesnį skaičių mūsų jaunimo Washingtone. Ir labai puikiai pavyko.

Už stuentų suorganizavimą mes širdingai dėkingi Lietuvių Studentų Santaros vadovybei, kuri pasišventusiai ir planingai dirbo. Gilų padėkos žodį reiškiame skautų vadams A. Banevičiui ir A. Banioniui už laisvanorį skautų suburimą, jiems transportacijos parūpinimą ir jiems vadovavimą Washingtone. Vyriausiai skautininkei Onai Zailskienei dėkojame už skaučių suburimą ir joms teikimą visokių informacijų. Be šių ir kitų vadų nuoširdaus kooperavimo nebūtų turėta tokio gero sklandumo ir susiklausymo, koks buvo pastebėtas viso sąskrydžio metu.

Šia proga norime atkreipti dėmesį, kad visas dalyvavęs sąskrydyje jaunimas tikrai pakiliai ir pavyzdingai laikėsi.

Tautinė Sąjunga taria jiems širdingą ačiū. Tėvai ir visi lietuviai tegali tokiuo gražiu ir kilniu jaunimu tik džiaugtis ir didžiuotis. Iš jų lauksme tikrai širdingų veikėjų ir sąmoningų visuomenininkų lietuviškiems darbams.

Ne tik rengėjams, bet ir visai lietuvių visuomenei bus įdomu ir svarbu susipažinti, kokius mūsų jaunimas įgavo įspūdžius sąskrydyje, kaip jį vertina ir kokia nuotaika grįžo namo.

Štai ką jis sako:

Lietuvių Sąskrydyje Washingtone dalyvavusio jaunimo pareiškimas

Įvertindami kultūrinio - politinio pobūdžio ryškesnius įvykius amerikiečių aukštuomenės tarpe — kokiu yra šis birželio 16-17 dd. sąskrydis — bei tokios demonstracijos svarbą Lietuvos bylai, mes, sąskrydyje dalyvaująs lietuvių jaunimas, ne tik vieningai išreiškiame pageidavimą, bet ir skatiname, kad panašios apimties parengimai būtų ruošiami ir ateityje.

Pageidavimą reiškiame žadėdami savo pačių jėgomis ir išgalėmis visada ateiti pagalbon, kai tokios svarbos darbams pagalbos iš mūsų bus prašoma.

Šis pareiškimas priimtas birž. 17 Washingtone, pirmininkaujant studentui Romui Vildžiui, kuris ėjo šeimininko pareigas ir kuriam mes giliai dėkingi.

Lietuvių studentų Santara laišku Sąjungai šitaip pareiškė:

Lietuvių Studentų Santaros vardu turiu garbės išreikšti Tamstai, kaip ir pačiai Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai, pasitenkinimą ir padėką už tokią puikią proga nors ir maža dalimi prisidėti prie Lietuvos vardo garsinimo svetimtaučių tarpe, prie Tamstų pastangomis surengto didingo sąskrydžio Washingtone š. m. birželio mėn. 16-17 dd. L. Sabaliūans, pirm.

Skautija šitaip atsiliepė:

Lai būna man pakartotinai leista išreikšti Lietuvių Skautų Brolijos ir L. Skaučių Seserijos vardu širdingiausią ir giliausią skautišką padėką Tamstai ir Jūsų vadovaujamai kilniajai lietuviškai ALT Sąjungai už sukvietimą ir sudarymą puikias sąlygas skautams-tėms dalyvauti Lietuvių Sąskrydyje Washingtone.

Kiekvienas lietuvis skautas-ė, kurių buvo sąskrydyje virš 200, yra Jums, Taurieji Patriotai Lietuviai, nepaprastai dėkingi už sudarymą jiems progos su mūsų vyresniąja karta prisidėti prie Lietuvos vadavimo darbų.

Kiekvienas skautas-tė iš šio šventojo, tautinio sąskrydžio grįžo į savas vietoves stipresniais lietuviais ir su pasiryžimu eiti Tamstų keliu ir nenuilstamai darbuotis lietuviškiems reikalams.

Alg. Banevičius, Užsienio Skyriaus Vedėjas.

Daugybę kartų girdėjome ir vis girdime kur tik sutinkame pavienių studentų ir eilinių skautų maždaug panašius pareiškimus: "Didelis dėkui jums, jūs viską ištęsėjote ką žadėjote, mes visada būsime su jumis".

Tai šitaip mūsų jaunimas pasisako ir vertina sąskrydį. Jis visiškai patenkintas, džiaugiasi, grįžo namon lietuviškesnis ir pasižada nenutolti nuo lietuviškos veiklos, atseit, neišnyks ištautėjimo bangose.

Patriotinė lietuvių visuomenė šitokiu jaunimo pasireiškimu tikrai džiaugiasi. Daug kalbama, dejuojama apie mūsų jaunimo nutautėjimą, o praktiškai veik nieko nedaroma. Šis sąskrydžio rengėjų užsimojimas, manome, yra praktiškas ir geras žygis bei pradžia padaryta. To anaiptol nepakanka. Senesniąjai kartai reikės daug padirbėti, priseis ieškoti ir rasti įvairių priemonių su mūsų jaunimu bendrauti, jam parodyti palankumą ir širdingumą, jei tikrai norime mūsų jaunimą išlaikyti lietuvišku.

(B. d.)

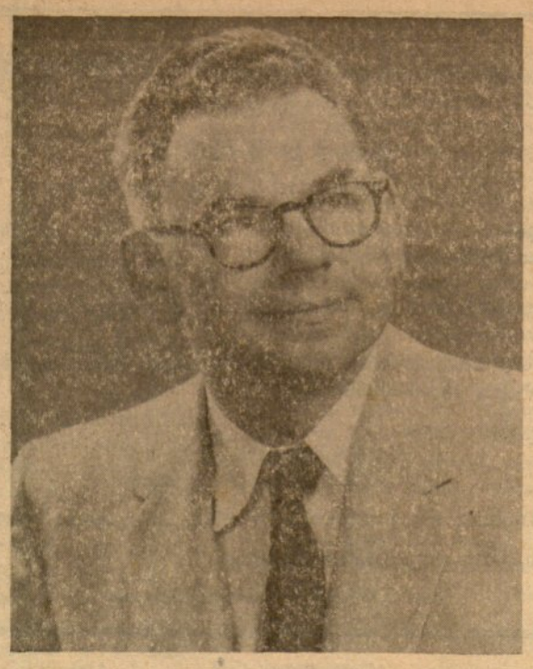

Vaclovas Mažeika Inžinierius konstruktorius

Inž. Vaclovas Mažeika neseniai išlaikė Illinojaus valstybinius egzaminus ir įgijo teises savarankiškai verstis inžinieriaus konstruktoriaus (structuralengineer) darbu.

Valstybiniai inžinieriaus konstruktoriaus egzaminai apima visą universitetinį kursą, o jiems pasirengti reikia ir gabumų ir darbo. Palyginti nedaug lietuvių yra šiuos egzaminus išlaikę.

Inž. V. Mažeikai šių egzaminų išlaikymas yra didelis laimėjimas, kartu čia yra ir V. D. Universiteto auklėtinio laimėjimas, nes jis amerikinių aukštųjų mokyklų nėra lankęs.

Inž. V. Mažeika yra gimęs (1917) Šakynoje. Baigęs V. D. Universiteto statybos fakultetą 1943 m., jis kaip inžinierius dirbo Lietūkio statybos skyriuje. Vokietijoje buvo Landtshuto stovyklos inžinierius. 1948 m. atvykęs į JAV V. Mažeika visą laiką dirbo kaip inžinierius konstruktorius Schmidt, Garden and Erikson firmoje Chicagoje. Šioje firmoje jis įgijo didelį patyrimą savo darbe.

Inž. Vaclovas Mažeika yra neolituanas, Dirvos bičiulis, aktingas lietuvių visuomeniame ir kultūriniame gyvenime. Priklauso Inžinierių ir Architektų S-gai, L. T. Korporacijų Sambūriui, Tautinei S-gai, Chicagos vyrų chorui; savo apylinkės lituanistinės klasės tėvų komiteto pirmininkas.

Savo malonų bičiulį ir bendramintį Vaclovą Mažeiką, įžengusį į aukštai kvalifikuotų inžinierių šeimą, sveikiname ir linkime turiningos ateities ir našių darbų.

P. Glemža

Vaizdas iš Columbijos Cali miesto centro, kur sprogo didelis dinamito krovinys ir padarė didžiulius nuostolius.

Kapitono Gudyno L. E. reikalu

Dirvoj pereitos savaites nr. skaičiau straipsnelį kuriame klausiama, kodėl L. E. nėra paminėtas kpt. Gudynas.

Noriu paaiškinti ir prisipažinti, kad čia aš daugiausiai esu kaltas. Kpt. Gudynas kaipo sevanoris ir žuvęs tarnybos pareigas eidamas, turėjo būti L. E. paminėtas, bet aš pamiršau. Man priminė apie Jį, algirdėnas Jonas Balčiūnas, kai jau L. E. VIII Tomas buvo išėjęs. Apgailestavome abudu drauge.

Tokių klaidų jau buvo daug ir ateityje jų bus. Dirbama be archyvų, sunkiomis sąlygomis, žinias renkame, jų sunku gauti ypač kas liečia asmenis. Visuomenė daug kartų buvo prašoma talkininkauti, bet talkininkauja labai silpnai. Dabar jau greit išeis IX tomas. iki šio laiko aš nesu gavęs nė vieno laisvanoriškai rašyto straipsnelio. Visuomet tenka žinias išprašyti. Tiesa, L. E. redakcija, Bostone, gauna bet labai mažai. Negaliu visus įvykius ir asmenis prisiminti, tat ir nenoromis atsitinka klaidų.

Blogos valios, tendencijų, ar ko nors panašaus, čia nei redaktoriai nei aš neturėjome. Džiaugiuosi, kad mano kolegos, buvę kovų ir ginklo draugai, taipogi buvę viršininkai, mane pakankamai gerai remia šiame L. E. darbe. Prašant dar nei vienas neatsisakė pagelbėti. Tačiau visuomet turiu duoti konkretų uždavinį, bet jeigu ką pamiršau, tat jau taip ir lieka.

Visi praleidimai ir netikslumai yra surašomi ir ateityje L. E. redakcija su jais padarys kas reikia.

Reiškiu pagarba
Kazys Ališauskas,
L. E. karinio skyriaus redaktorius.

PILIETYBĖS EGZAMINAI

Klausimai — atsakymai iliustruoti braižiniu.

Kaina 75 c.

Gaunama pas knygų platintojus, "Dirvos" admin., **1272 E. 71 St.,** Cleveland 3, Ohio ir pas autorių: **D. Klinga, 496 Grand St.,** Brooklyn 11, N. Y.